

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	44680 Біологія в закладах освіти
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	44680
Назва ОП	Біологія в закладах освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров'я людини
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Танська Валентина Володимирівна, Талалаєва Ольга Сергіївна, Грицай Наталія Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.10.2021 р. – 13.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Biolohiia_v_zakladakh_osvity/Biolohiia_v_zakladakh_osvity.pdf
Програма візиту експертної групи	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Biolohiia_v_zakladakh_osvity/Programa_vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загалом ОП “Біологія в закладах освіти” другого (магістерського) рівня відповідає всім критеріям акредитації. ОП має чітко сформульовану мету, яка узгоджується з місією та стратегією ЗВО, її зміст спрямований на якісну фундаментальну, наукову та практичну підготовку майбутніх учителів. ОП урахує галузевий і регіональний контекст, традиції і цінності університету. На ОП реалізовано студентоцентрований підхід, враховано запити та інтереси здобувачів. Чіткі та зрозумілі процедури формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів за ОП, визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО та неформальній освіті. У підготовці здобувачів використовують традиційні та інноваційні форми й методи навчання, зокрема активно впроваджено інформаційно-комунікативні технології. Освітній процес за ОП забезпечує висококваліфікований кадровий склад. Стан матеріально-технічної бази відповідає сучасним вимогам і дає можливість проводити навчання в тісному поєднанні з науковими дослідженнями. Психологічний та соціальний підтримці здобувачів сприяють спеціально створені центри та служби університету. В ЗВО сформовано культуру якості освіти. ОП є актуальною і перспективною для регіону, оскільки здобувачі цієї ОП користуються попитом на ринку праці. На думку ЕГ, посилення методичного складника ОП сприятиме більш якій професійній підготовці майбутніх учителів Нової української школи.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Своєчасність інформації про цілі, зміст, програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання за ОП. Інноваційний зміст окремих освітніх компонентів (“Інноваційна педагогіка”, “Технології дистанційного навчання при викладанні біології”, “Сучасні проблеми біології” та ін.). Забезпечення академічної свободи всіх учасників освітнього процесу, реалізація студентоцентрованого підходу до навчання. Високий рівень академічної та професійної активності викладачів, які забезпечують викладання освітніх компонентів на ОП. Використання єдиної платформи Moodle з якісним навчально-методичним наповненням її освітніх компонентів, зокрема самостійно розробленими відеоматеріалами. Вдале поєднання навчання та дослідження під час реалізації ОП. Налагоджена співпраця з міжнародними партнерами щодо академічної мобільності здобувачів та науково-педагогічних працівників. Наявність потужної матеріально-технічної бази університету (спеціально обладнані аудиторії, лабораторії, гербарій, музеї, оранжерея, ботанічний сад), що забезпечують якісну теоретичну і практичну підготовку здобувачів за ОП. Обізнаність студентів про можливості психологічної та соціальної підтримки. Функціонування в ЗВО різноманітних центрів та служб (гендерний центр, навчально-методичний інклюзивний центр, науково-методичний тренінговий центр соціального і професійного розвитку людини, психологічна служба), які сприяють професійному і особистісному зростанню здобувачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Вибіркові дисципліни рекомендовано пропонувати здобувачам не блоками, а кожен окремо. Доцільніше починати вивчення вибіркової дисципліни з другого семестру. Збільшити обсяг педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти. Посилити методичну складову підготовки здобувачів, зокрема спрямувати на виконання кваліфікаційних робіт методичного змісту. ЕГ вважає доцільним у силабусах ОК в списку рекомендованої літератури представити публікації науково-педагогічних працівників, залучених до викладання за ОП “Біологія в закладах освіти”. Активізувати співпрацю із учителями-практиками, залучати до аудиторних занять на умовах сумісництва або погодинної оплати. Активізувати впровадження неформальної освіти за ОП. Модифікувати опитування здобувачів та НПП відповідно до конкретних освітніх програм з метою конкретизації їх результатів. Залучати здобувачів ОП до програм академічної мобільності у дистанційній формі. Підвищити обізнаність всіх учасників освітнього процесу з процедурою перевірки наукових робіт на плагіат.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія ХНПУ визначена як “формування освіченого українця - громадянина, професіонала, патріота, носія культури - шляхом удосконалення змісту науково-методичного супроводу якості педагогічної освіти і фундаментального оволодіння мистецтвом навчати й виховувати інших” (розділ 5, http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf). Мета освітньої програми “Біологія в закладах освіти” полягає в поглибленій фундаментальній, спеціалізованій та практичній підготовці вчителя біології та основ здоров'я, здатного розв'язувати складні задачі і проблеми в ході професійної діяльності або у процесі навчання”. Вказана мета суголосна зі “Стратегією розвитку ХНПУ на 2021-2025 рр.” (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf), де в розділі 6 зазначено, що стратегічною метою є “якісна фундаментальна і професійна підготовка здобувачів вищої освіти, збереження традицій педагогічної освіти, які в поєднанні з інноваціями сприяють формуванню особистості, здатної до компетентної та професійної діяльності у сфері освіти та науки”. Крім того, особливістю освітньої програми є “розвиток здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах закладів середньої освіти”, залучення здобувачів до науково-дослідницької роботи, що відповідає стратегічній меті університету щодо формування й розвитку наукових шкіл, створення в університеті сучасної дослідницької е-інфраструктури, яка конкретизується в стратегічних цілях - організації наукової діяльності, проведення наукових теоретичних і прикладних досліджень. Отже, цілі освітньої програми чітко відповідають місії та стратегії ХНПУ, що передбачає врахування унікальних особливостей та накопиченого досвіду для підготовки компетентних учителів закладів загальної середньої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час формування цілей і програмних результатів ОП враховано побажання стейкхолдерів. До складу проєктної групи (ПГ) входять представник роботодавців (к.пед. н., директор Харківської гімназії № 166 О.В.Бугакова) та здобувач А.М.Гладких. ОП має позитивні рецензії стейкхолдерів - І.В.Топоріна, директора КЗ «Ветеринарний ліцей»; І.І.Черевань, к.пед.н, директора Харківського педагогічного ліцею № 4; О.В.Ведяєвої, директора Харківського ліцею № 107. На засіданні ПГ І.В.Топорін запропонував представити у переліку вибіркового дисциплін предмету, що відповідають здоров'язбережувальному напрямку. О.В.Ведяєва висловила пропозицію більше задіяти в освітньому процесі оздоровчих установ і розширити матеріальну базу щодо забезпечення напрямку здоров'я людини (протокол №8 від 25.12.2020 р.). Це було враховано введенням ОК «Здоров'язбережувальні та новітні педагогічні технології загальноосвітньої та профільної школи». І.І.Черевань підтримала введення в ОП ОК «Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень» (протокол №4 від 20.06.2020 р.) Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що вони активно співпрацюють з ПГ, надають пропозиції та побажання щодо ОП. Наприклад, одним із їхніх побажань є збільшення обсягу педагогічної практики в ЗЗСО. Опитування роботодавців показало важливість формування в здобувачів інформаційно-цифрової компетентності (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Rez1801.pdf>), осучаснення курсів психології та педагогіки (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Anketa/Rez_anketu_15.pdf), що було враховано шляхом впровадження ОК06 “Технології дистанційного навчання при викладанні біології”, ОК01 “Інноваційна педагогіка”. Здобувачі Л.Літвін та Н.Марченякова вносили свої побажання на засіданні ПГ (протокол №3 від 15.04.2020 р.). За їхньою пропозицією збільшено кількість годин на педагогічну практику в ЗЗСО та введено ОК «Методика викладання біології у старшій та профільній школі» для посилення методичної підготовки. Хоча до ПГ входить представник здобувачів, під час бесіди з фокус-групами встановлено, що студенти недостатньо ознайомлені з можливістю брати участь в удосконаленні ОП. Опитування випускників дало можливість встановити, що вони загалом задоволені рівнем освіти в ХНПУ (87,8%), особливо фаховим рівнем НПП (95,6%) та рівнем практичної підготовки (74,4%), але висловили побажання посилити методичну підготовку (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Anketa/Rezultatu_21_anketu.pdf). Результати анкетування свідчать, що здобувачі пропонують увести до переліку вибіркового компонентів дисципліни фізіологічного спрямування (протокол №8 від 25.12.2020 р.), хоча в ОП вже є ОК “Вибрані питання фізіології людини”. Під час відкритої зустрічі менеджерка ГО “Українська академія лідерства” акцентувала на необхідності формування лідерських якостей здобувачів під час спільної волонтерської роботи: (<https://ual.ua/kharkiv>). Цим завданням відповідає ВК “Волонтерські ініціативи”.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Бесіди з фокус групами дали підстави стверджувати, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Попри те, що освітні програми з цієї спеціальності є в інших закладах освіти регіону (зокрема в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна), за словами гаранта, унікальність аналізованої ОП полягає в акцентуванні на наукову діяльність здобувачів, безперервність практичної підготовки, використання різноманітних технологій дистанційного навчання. Враховуючи те, що Харків - потужний науковий центр, де багато і ЗЗСО, і науково-дослідних установ, провадження ОП відбувається в активному дослідницькому середовищі в умовах успішного функціонування наукових шкіл педагогічного (І.Ф.Прокопенко, О.М.Іонова, А.В.Троцько) і біологічного (Я.Р.Синельников, О.З.Злотін, М.М.Овчинников) спрямування. Ректор університету проф. Бойчук Ю.Д. відзначив великий запит на вчителів біології та основ здоров'я у регіоні і наголосив на тому, що більшість абітурієнтів за цією спеціальністю вступає саме до ХНПУ, де створено всі умови для якісної підготовки здобувачів: наявність лабораторій, ботанічного саду, оранжереї, навчально-польового табору “Гайдар”, розташованого в Національному

природному парку “Гомільшанські ліси”, як бази для проведення наукових досліджень здобувачів. Роботодавці у ході бесіди підтвердили актуальність ОП у регіоні, зокрема наявність вакантних місць учителів біології та основ здоров'я в Харкові та області. Цю інформацію також розміщено на сайті Департаменту освіти і науки Харківської ОДА (https://dniokh.gov.ua/?page_id=8500). Під час бесіди з гарантом встановлено, що в ході розроблення ОП, формулювання цілей, компетентностей та програмних результатів навчання було вивчено та враховано досвід низки провідних університетів України: передусім НПУ імені М.П.Драгоманова, Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, ПНПУ імені В.Г.Короленка (ЗК1, ФК2, ФК4, ФК5, ПРН4, ПРН5). Університет тісно співпрацює з Поморською академією в м. Слупськ (Польща), досвід якої також враховано під час розроблення ОП (ЗК7, ЗК8).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. Аналіз ОП засвідчив, що програмні результати навчання загалом відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій за 7 кваліфікаційним рівнем освіти у дескрипторах знань, умінь/навичок, комунікації та відповідальності й автономії. Зокрема, ЕГ вважає, що дескриптору “знання” відповідають ПРН 3, ПРН 6; “вміння” - ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 8, ПРН 9, ПРН10, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18; “комунікація” - ПРН 7; “відповідальність і автономія” - ПРН 1, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 19. Варто зазначити, що деякі ПРН подібні за змістом (ПРН 4 і ПРН 5), і тому їх можна об'єднати між собою.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ визначила такі сильні сторони аналізованої ОП: Мета ОП чітко відповідає місії і стратегії університету. Особливістю ОП є акцент на науково-дослідницьку діяльність здобувачів, зокрема в межах функціонування наукових шкіл університету, використання різних дистанційних технологій, наявність двох видів практики - педагогічної і науково-дослідницької. Врахування потреб ринку праці регіону в учителях біології та основ здоров'я. Вивчення змісту та досвіду реалізації аналогічних ОП у провідних ЗВО України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Разом із тим ЕГ встановлено, що здобувачі вищої освіти недостатньо проінформовані про свої можливості впливати на якість ОП, пропонуючи свої зауваження та пропозиції. Вивчення зарубіжного досвіду обмежено однією Поморською академією в Слупську (Польща). Рекомендації щодо вдосконалення: ЕГ вважає за необхідне активніше залучати здобувачів до оновлення ОП. Проектній групі варто було б вивчати і впроваджувати досвід ЗВО інших країн, які мають подібні ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

З огляду на сильні сторони ОП (мета чітко відповідає місії і стратегії університету, особливістю ОП є акцент на науково-дослідницьку діяльність здобувачів, врахування потреб ринку праці регіону у фахівцях з ОП, вивчення вітчизняного досвіду), та несуттєві недоліки, що полягають у необхідності посилення участі здобувачів в оновленні ОП та доцільності більшого вивчення зарубіжного досвіду, ЕГ вважає, що ОП та освітня діяльність за цією освітньою програмою відповідають Критерію 1 на рівні В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми відповідає чинному законодавству для освітньо-професійних програм підготовки магістра (стаття 5 п. 5 Закону України «Про вищу освіту») і становить 90 кредитів ЄКТС, з яких обов'язкові освітні компоненти - 67 кредитів (74,4%), вибіркові - 23 кредитів (25,6%). В ОП дотримано вимоги співвідношення обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку і логічну структуру. Обов'язкові освітні компоненти охоплюють цикл загальної і професійної підготовки. У першому семестрі здобувачі вивчають “Інноваційну педагогіку”, “Психологію (за професійним спрямуванням)”, “Методику викладання біології у старшій та профільній школі”, “Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень”. У другому семестрі здобувачі опановують “Філософію освіти”, “Іноземну мову”, “Сучасні еволюційні концепції”, “Біологію індивідуального розвитку”, “Сучасні проблеми біології”, “Біосферологію та біоіндикацію довкілля”, а також проходять педагогічну практику у закладах профільної та спеціальної середньої освіти. У третьому семестрі вивчають такі дисципліни: “Технології дистанційного навчання при викладанні біології”, “Механізми резистентності організму та основи здорового способу життя”, “Здоров'язбережувальні та новітні педагогічні технології загальноосвітньої та профільної школи” та закінчують навчання науково-дослідною практикою. Аналіз ОП та навчального плану показав, що частка освітніх компонентів циклу загальної підготовки становить 22,4% (15 кредитів), циклу професійної підготовки – 50,7% (34 кредитів) та професійно-практичної підготовки – 24,6% (16,5 кредитів) від загального обсягу обов'язкових компонентів (67 кредитів). 2,3% (1,5 кредити) становить атестація на здобуття освітнього ступеня. У результаті аналізу ОП експертна група встановила, що освітні компоненти цієї ОП утворюють логічну взаємопов'язану систему і дають змогу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) і передбачає вивчення таких ОК. До психолого-педагогічних і методичних освітніх компонентів, які забезпечують професійно-методичну підготовку майбутніх учителів відносимо такі: ОК 01 “Інноваційна педагогіка” (6 кредитів), ОК 02 “Психологія (за професійним спрямуванням)” (3 кредити), ОК 05 “Методика викладання біології у старшій та профільній школі” (5,5 кредитів), ОК 06 “Технології дистанційного навчання при викладанні біології” (3 кредити), ОК 12 “Здоров'язбережувальні та новітні педагогічні технології загальноосвітньої та профільної школи” (3 кредити), що разом становить 20,5 кредитів. Удосконаленню здобутих знань та вмінь сприяє ОК 14 “Педагогічна практика у закладах профільної та спеціальної середньої освіти” (7,5 кредитів). Таким чином, на психолого-педагогічну і методичну підготовку здобувачів припадає 28 кредитів (41,8% від загального обсягу обов'язкових освітніх компонентів), що є, на думку здобувачів, достатнім для формування їхньої готовності до професійної діяльності у ролі вчителя. Теоретичну підготовку вчителя-біолога забезпечують такі освітні компоненти біологічного спрямування, як: ОК 7 “Сучасні проблеми біології” (4,5 кредитів), ОК 8 “Сучасні еволюційні концепції” (3 кредити), ОК 9 “Біологія індивідуального розвитку” (3 кредити), ОК 11 “Механізми резистентності організму та основи здорового способу життя” (5 кредити), ОК 13 “Біосферологія та біоіндикація довкілля” (4 кредити), що становить 19,5 кредитів (29,1%). Крім того, здобувачів готують до проведення наукових досліджень під час вивчення ОК 10 “Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень” (3 кредити) та проходження науково-дослідної практики (9 кредитів). Це становить 12 кредитів, або 17,9%. Для загального розвитку вивчають ОК 3 “Філософію освіти” (3 кредити) та іноземну мову (3 кредити). Таким чином, на думку ЕГ, зміст освітньої програми повною мірою відповідає предметній області спеціальності і дає можливість забезпечити якісну підготовку майбутніх фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОП передбачає 23 кредити на вибіркові ОК, які становлять 25,6% від загальної кількості обсягу ОП, що відповідає вимогам чинного законодавства. ЕГ зазначає, що ХНПУ врахував зауваження експертів та ГЕР з попередніх акредитацій і збільшив кількість кредитів на дисципліни вільного вибору (ДВВ) з 22 до 23. Процедура вибору дисциплін описана в «Положенні про вивчення навчальних дисциплін з циклу вільного вибору здобувачами ХНПУ» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vuvchenya_navchalnyh_dusziplin_vilnogo_vyb_ory.pdf). Згідно з Положенням, обсяг вибіркової навчальної дисципліни повинен становити не менше 3-х кредитів

ЄКТС. ОП передбачає такі ДВВ: дисципліни циклу загальної підготовки (3 кр.) і дисципліни циклу професійної підготовки (20 кр.). Перелік ДВВ, їх презентації та силабуси розміщені на сайті (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10-studentu/20-bloky-vilnogo-vyboru-maistry>) Здобувачі проходять онлайн-анкетування (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/8-smc/40-onlain-anketuvannia-dystsyplin-vilnoho-vyboru-zdobuvachiv-druho-mahisterskoho-rivnia-osvity>) і серед переліку ДВВ обирають ті, які найбільше відповідають їхнім інтересам. Ознайомитися з розкладом занять з ДВВ можна на сайті (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat-vilnyu-vybir/10-studentu/27-rozklad-zanyat-vilnyu-vybir-1-kurs-magistry>). ЕГ констатує реальний вибір здобувачами ОП вибіркового дисциплін. Індивідуальні плани здобувачів підтверджують, що здобувачі обирали і вивчали різні ДВВ. Для вивчення ДВВ формують Додатки до навчальних планів. Проте варто зазначити, що: 1) згідно із п. 1. 6 Положення для другого рівня вищої освіти вивчення ДВВ починається з першого навчального року (першого семестру); 2) у п. 2.10 Положення зазначено, що для вивчення окремої вибіркової дисципліни мінімальна кількість здобувачів становить, як правило, 25 осіб; 3) дисципліни циклу професійної підготовки обирають не окремо, а блоком із 5 дисциплін. Наприклад, вибіркового блоку “Актуальні питання біології” охоплює ДВВ: “Обмін речовин і гуморальна регуляція та механізми адаптацій” (6 кредитів), “Основи інтродукції та акліматизації рослин” (3), “Теоретичні основи паразитології” (4.), “Протистологія” (3), “Етологія” (4). Блок “Актуальні питання природничих наук”- “Основи медичних знань та технології здоров'язбереження” (6), “Вибрані питання фізіології людини” (3), “Практикум із розв'язування задач з біології, хімії, фізики та екології” (4), “Інноваційні технології навчання природничих наук” (3), “Вибрані питання астрономії та методики навчання астрономії” (4). ЕГ зауважує, що блоковість ДВВ унеможливує обрання дисципліни з іншого блоку, що певною мірою обмежує можливості здобувачів. Крім того, здобувачі обирають тему кваліфікаційної роботи, індивідуального науково-дослідницького завдання, базу практики. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії відбувається також завдяки програмам академічної мобільності та неформальній освіті.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У “Положенні про проведення практик студентів ХНПУ” (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Polozhenya_pro%20provedeniya%20prakyk.pdf) окреслено мету, завдання, види та зміст практик, описано порядок організації та проведення практики, обов'язки керівників практики, адміністрації баз практики та студентів-практикантів, оцінювання роботи здобувачів. Гарант ОП проф. Іонов І.А. під час зустрічі зазначив, що особливістю ОП є “безперервний цикл практик”, що становить загалом 16,5 кредитів: педагогічної практики в закладах профільної та спеціалізованої середньої освіти - 7,5 кредитів (5 тижнів) у 2 семестрі і науково-дослідної - 9 кредитів (6 тижнів) у 3 семестрі. Назви і обсяг практик дещо відрізняються від наведених у Положенні за 2017 рік. Програми практик, зразки звітів здобувачів подано у відповіді на запит (п. 2). Університетом укладено низку угод про практику, які розміщені на сайті (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivprasya-fakultetu-pryrodozuchoyi-specialnoyi-i-zdorovyazberezhuvalnoyi-osvity>). У ході бесід з фокус-групами з'ясовано, що під час педагогічної практики здобувачі проводять педагогічний експеримент у межах своєї кваліфікаційної роботи. Проте ЕГ вважає (і це підтверджують роботодавці), що для майбутніх учителів закладів загальної середньої освіти варто було б збільшити обсяг педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти. Практична підготовка здійснюється також під час вивчення ОК 05 “Методика викладання біології у старшій та профільній школі” та ОК 06 “Технології дистанційного навчання при викладанні біології” Зокрема, здобувачі підтвердили, що на заняттях з ОК 05 вони складають різноманітні біологічні ігри, використовують інтерактивні технології тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП забезпечує набуття здобувачами не лише спеціальних компетентностей, а й соціальних навичок (soft skills). Під час бесід із науково-педагогічними працівниками встановлено, що soft skills формують під час вивчення таких дисциплін: “Інноваційна педагогіка”, “Психологія (за професійним спрямуванням)”, “Методика викладання біології у старшій та профільній школі”, “Філософія освіти”. Соціальні навички здобувачів також формують вибіркової дисципліни циклу загальної підготовки (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10-studentu/20-bloky-vilnogo-vyboru-maistry>). Зокрема, згідно з наданими на запит індивідуальними запитами, здобувачі вивчали такі актуальні дисципліни, як “Психологія успішної кар'єри”, “Волонтерські ініціативи”, “Психологія лідерства”, “Психологія розвитку особистості”, що сприяли формуванню в них soft skills. Соціальні навички формувалися навіть під час дистанційного навчання на платформі Zoom, коли здобувачів об'єднували в групи, до вони обмінювалися своїми ідеями і розвивали свої комунікативні здібності. На кожному занятті здобувачів навчають розуміти, що таке дедлайн і як його дотримуватися. Наприклад, на ОП є студентка, яка відвідувала Школу лідерства, стажувалась за кордоном, має дві публікації, грамоту ХНПУ за активну діяльність, що, на думку викладачів, підтверджує роботу колективу університету щодо формування в здобувачів соціальних навичок. Під час вивчення дисципліни “Сучасні еволюційні концепції” здобувачі вчать перекопувати, критично мислити, висловлювати свою думку тощо. Під час відкритої зустрічі випускники факультету підтвердили важливість соціальних навичок (спілкування з людьми, управлінські й лідерські вміння) у майбутній професійній діяльності і підтвердили, що в ХНПУ їх формують на належному рівні. Також сприяють розвитку soft skills такі позааудиторні заходи, як участь у природоохоронних заходах, волонтерській діяльності тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП має програмні компетентності, які відповідають функціям учителя-предметника, зазначеним у "Професійному стандарті за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" (2020). Серед них: навчання учнів предметів (інтегрованих курсів) - ФК2, ФК4, ФК5; партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу - ФК10; участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища - ЗК8, ФК8; управління освітнім процесом - ФК6; безперервний професійний розвиток - ФК9. Отже, ОП ураховує вимоги професійного стандарту. Безпосередньо відповідають вказаній посаді ОК1, ОК5, ОК6, ОК14. З огляду на те, що, крім посади вчителя, в ОП названо ще й інші первинні посади, які може зайняти випускник: організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми, педагог-організатор роботи у закладах середньої освіти, бажано посилити ці посади обов'язковими освітніми компонентами або окремими змістовими модулями в названих вище ОК.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвідношення обсягу ОК із фактичним навантаженням здобувачів регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organizaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf). Згідно із вказаним Положенням (п.5.2.5) навчальний план визначає перелік обов'язкових навчальних дисциплін (максимум 75% від загального обсягу кредитів ЄКТС) та вибіркового навчальних дисциплін (не менше, ніж 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС). В аналізованій ОП це становить відповідно 74,4% і 25,6%, що відповідає чинним вимогам. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин; загальна сума кредитів, які визначають навчальне навантаження здобувача у семестрі, становить за рік 60 кредитів ЄКТС, що охоплює лекції, практичні, лабораторні, семінарські та індивідуальні заняття, навчальну й виробничу практику, виконання курсових робіт, самостійну роботу, підготовку і представлення результатів наукового дослідження тощо (п. 5.2.7). У п. 5.2.8. зазначено, що навчальне навантаження здобувача на навчальний рік повинно бути не більше, ніж 16 навчальних дисциплін (обов'язкових та вибіркового з урахуванням практик), що дотримано в навчальних планах 2020 і 2021. Кількість іспитів - не більше 4. Згідно з п. 10.1.4. навчальний день має тривати не більше, ніж 9 академічних годин, а навчальний тиждень (п. 10.1.5) - не більше 54 годин (в тому числі 45 академічних годин (1,5 кредити) за навчальним планом). Аудиторне тижневе навантаження здобувачів визначено навчальним планом у межах 15-24 годин (п. 10.1.6). У навчальному плані 2021 року в кожному семестрі воно становить 15 годин. У навчальному плані загальний обсяг навчального навантаження складає 2700 годин. аудиторне навантаження становить 722 год. (26,7%), самостійна робота - 1438 год. (53,3%), практика - 495 годин (18,3%), атестація - 45 годин (16,7%). Співвідношення між аудиторними заняттями і самостійною роботою - 33% : 67%.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальної форми освіти за ОП не передбачено, але, за словами директорки Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти Єсьман І.В., така форма навчання планується в перспективі, оскільки багато здобувачів працевлаштовані за фахом. Ідея дуальної освіти була підтримана і роботодавцями, які готові долучитися до її реалізації на ОП, про що було підтверджено на зустрічі з ними.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ЕГ встановила такі сильні сторони ОП: Освітні компоненти ОП сприяють якісній професійній підготовці майбутніх фахівців, зокрема до проведення наукових досліджень з біології. На ОП відбувається реальний вибір здобувачами ВК, обсяг вибіркового освітніх компонентів відповідає чинним вимогам. ОК є актуальними, відповідають сучасним досягненням в освітній галузі та біологічній науці, їхній зміст враховує вимоги професійного стандарту вчителя ЗЗСО. ОП на належному рівні забезпечує формування соціальних навичок здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На погляд ЕГ, недоліками ОП є те, що обрання дисциплін циклу професійної підготовки відбувається блоками, що деякою мірою обмежує вибір здобувачів. Педагогічна практика в закладах профільної та спеціалізованої середньої освіти триває 5 тижнів і становить 7,5 кредитів, що може бути недостатньо для формування в здобувачів практичних умінь виконувати різні види професійної діяльності. Рекомендації: збільшити обсяг педагогічної практики в ЗЗСО

(до 9-12 кредитів). Замінити вибірккові блоки дисциплін окремими вибіркковими дисциплінами. Розглянути можливість впровадження дуальної освіти на ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП за критерієм 2 має сильні сторони (ОК сприяють підготовці майбутніх фахівців до проведення наукових досліджень з біології, є актуальними, відповідають сучасним досягненням в освітній галузі та біологічній науці, вимогам професійного стандарту вчителя закладів загальної середньої освіти, здійснення реального вибору здобувачами дисциплін, належний рівень формування соціальних навичок здобувачів) та несуттєві недоліки (блоковий вибір дисциплін циклу професійної підготовки, невеликий обсяг педагогічної практики), що дає підстави оцінити критерій на В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти до ХНПУ у 2021 році розроблені відповідно до Умов прийому до закладів вищої освіти України у 2021 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2020 року № 1274 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09 грудня 2020 року за № 1225/35508. Правила прийому на навчання за ОП розташовані у вільному доступі на сайті університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/pravyyla-pryomu-do-hnpu-imeni-g-s-skovorody-u-2021-roci>). Згідно з п. 7.1, у випадку участі в конкурсному відборі осіб з особливими освітніми потребами ЗВО повинен забезпечити відповідні умови для складання іспитів. У п. 7.2 зазначено, що конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного бала. Для здобуття ступеня магістра вступають на навчання особи зі ступенем бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста). Конкурсний відбір передбачає зарахування результатів ЄВІ з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (англійська, німецька, французька або іспанська) або вступного випробування з іноземної мови (для спеціалістів і магістрів). Крім того, на сайті розміщені правила прийому через освітній центр «Донбас/Крим-Україна» (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/osvitniy-centr-donbaskrym-ukrayina>), правила прийому для іноземців та осіб без громадянства (<http://hnpu.edu.ua/uk/pryom-inozemciv-umovy-vstupu-2021-rik>), що відповідають чинному законодавству. Конкурсні пропозиції для іноземців та осіб без громадянства на ОП в 2021 році відсутні. Аналіз Правил прийому на навчання на ОП дав підстави зробити висновок, що вони є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У правилах прийому на навчання враховано специфіку ОП. На ОП можуть вступати особи, які мають освітній ступінь бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, освітній ступінь магістра. Абітурієнти вступають за ЄВІ із іноземної мови (спеціалісти та магістри мають право скласти вступний іспит з іноземної мови в ЗВО) та фаховим вступним випробуванням (Біологія та методика викладання біології). Конкурсний бал обчислюється як сума оцінки за ЄВІ з іноземної мови або вступного випробування з іноземної мови (за шкалою від 100 до 200), оцінки за фахове вступне випробування (за шкалою від 100 до 200) та середнього бала документу про вищу освіту (здобутий освітній ступінь або освітньо-кваліфікаційний рівень) (за шкалою від 12 до 20 балів). ХНПУ у 2021 році встановив такі вагові коефіцієнти: 0,25 для іноземної мови та 0,75 для фахового іспиту. Мінімальне значення кількості балів за вступні випробування, з якими вступник допускається до участі в конкурсі - 100 балів. Програми вступних випробувань оприлюднено на сайті університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/2021-m-g-i-s-t-r-programy-vstupnyh-vyprobuvan>). Програма фахового вступного випробування з “Біології та методики викладання біології” містить 86 запитань з біології, в яких ураховано сучасні досягнення з різних галузей біологічної науки, та 38 запитань з методики викладання біології. Програма містить критерії оцінювання за 200-бальною шкалою за такими показниками, як повнота, глибина та усвідомленість знань. Проте в програмі немає переліку рекомендованої літератури та інформаційних джерел, за якими вступники можуть готуватися до випробування.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Результати навчання здобувачів ХНПУ, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема в межах співпраці з ними під час академічної мобільності, визнаються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organizaciju_osvitnogoz_procesy.pdf). Згідно з п. 11.6.4 “університет у встановленому порядку за поданням відповідної кафедри має право зарахувати результати навчання у зарубіжному ЗВО, які підтверджені академічною довідкою”. Зарахування можливе тоді, коли зміст дисципліни (ПРН) або практики збігається, а обсяг кредитів становить не менше, ніж 75%. Крім того, в університеті розроблено спеціальне положення - «Положення про порядок реалізацію права на академічну мобільність...»

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realisazii_prava_na_akadem_mob.pdf), в якому деталізовано процедуру визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів, отриманих в ЗВО-партнері (розділ 4). ХНПУ імені Г.С.Сковороди тісно співпрацює з багатьма ЗВО України та зарубіжжя, з якими укладено угоди про співпрацю (<http://hnpu.edu.ua/uk/ugody-pro-spivpracuju-hnpu-imeni-gs-skovorody>). В університеті налагоджено академічну мобільність з Поморською академією в Слупську, але на аналізованій ОП прикладів академічної мобільності здобувачів ще не було через пандемію Covid-19.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті розроблено “Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів ХНПУ отриманих у неформальній освіті»

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20poryadok%20vynynanya%20resultativ%20navchannya.pdf), де чітко визначено процедуру визнання результатів неформальної освіти. Згідно з Положенням, університет може визначити результати навчання, здобуті в неформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП (п. 2.4). Здобувач не менше ніж за 30 днів до закінчення семестру звертається із заявою до декана із проханням визнати результати навчання, здобуті в неформальній освіті (п. 2.6). Створюється кваліфікаційна комісія (декан, гарант, представник Спілки студентів та молоді факультету, НПП), яка визначає форми і методи оцінювання результатів навчання відповідно до ОП (п. 2.7.-2.8). Здобувач 10-20 днів готується до підсумкового контролю. Якщо отримує менше 60 балів, то результати неформальної освіти не зараховують. Здобувачі мають можливість вивчати онлайн-курси на платформі Prometheus, Intela, IBM, Coursera; Під час бесід з фокус-групами встановлено, що здобувачі вищої освіти за ОП ознайомлені з можливостями неформальної освіти, але прикладів її реалізації не було. Здобувач Олексій Калашник вивчав польську мову в неформальній освіті, проте виявив бажання не перезараховувати результати цього навчання, а пройти курс польської мови ще раз під час вивчення вибіркового блоку “Польська мова (високий рівень)”. Результати навчання, отримані в неформальній освіті, на ОП враховуються також під час формування рейтингу успішності здобувачів для призначення академічних стипендій.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила вступу відповідають чинним вимогам, не містять дискримінаційних положень, ураховують особливості ОП. Процедури перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті чіткі і зрозумілі всім учасникам освітнього процесу. Вказані правила і положення оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ вважає недоліком відсутність у програмі для вступу списку рекомендованої літератури та інформаційних джерел для підготовки вступників до випробування. Рекомендації: Доповнити програму фахового вступного іспиту переліком рекомендованих джерел. Активізувати залучення здобувачів до програм академічної мобільності (як внутрішньої, так і міжнародної).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ вважає, що ОП та освітня діяльність за нею відповідають визначеному Критерію 3 на рівні В, з огляду на сильні сторони (наявність у ХНПУ чітких та зрозумілих правил прийому на навчання, відсутність в них дискримінаційних положень, наявність ґрунтовно розроблених положень щодо реалізації права на академічну мобільність та визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті) та несуттєві недоліки (відсутність у програмі для вступу списку рекомендованої літератури та інформаційних джерел для підготовки вступників до випробування).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ встановлено, що форми та методи навчання на ОП регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) <http://surl.li/vhel> та Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г. С. Сковороди <http://surl.li/zclc>. Проаналізувавши методи навчання та викладання на ОП, які подано в додатку до Відомостей самооцінювання у відповідній Т. 3, вивчивши зміст навчальних, робочих програм та силабусів освітніх компонентів ОП (<http://hnpu.edu.ua/fac-prironn>), а також врахувавши результати зустрічей зі здобувачами вищої освіти та НПП, ЕГ дійшла висновку, що на ОП застосовують традиційні методи: пасивні (пояснювально-ілюстративні, презентаційні) та активні (проблемні, проєктні, саморозвиваючі, майстер-класи). Зокрема, використання проблемних лекцій, тренінгів, майстер-класів забезпечує засвоєння основних понять і положень, що вивчаються в межах ОК, сприяють досягненню ПРН 2,4,5,6,9,10,15. У процесі роботи ЕГ, під час зустрічей із керівництвом та менеджментом, здобувачами, НПП стосовно форм та методів дистанційного навчання з'ясовано, що в ЗВО створено єдину платформу для впровадження дистанційного навчання (<http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/>). Крім того НПП, використовують інтернет-сервіси Google-клас та Zoom. Опитування здобувачів та НПП свідчить про загальне задоволення формами та методами навчання. На зустрічі зі здобувачами з'ясувалося, що у ЗВО проводиться щорічно їх опитування на предмет задоволення методами і формами навчання та викладання. Результати онлайн-анкетувань розміщені на офіційному веб-сайті університету у розділі "Моніторинг" <http://hnpu.edu.ua/uk/monitoring> та на сайті центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти у розділі «Якість освіти» <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>. Проведення моніторингових досліджень регулюються «Порядком проведення моніторингових досліджень у ХНПУ імені Г. С. Сковороди» <http://surl.li/zcnv>. Результати моніторингу враховуються при перегляді й моніторингу ОП, обговорюються на засіданнях Виконавчої ради (Ради з якості), Вченої ради університету, Вченої ради факультету, на засіданнях проєктних груп (протокол №4 від 10.06.2020, протокол №8 від 25.12.2020, протокол №11 від 14.04.2021). Відповідно до результатів анкетування «Оцінювання якості освітнього процесу здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти» <http://surl.li/alkqq> оцінка організації освітнього процесу за всіма критеріями є досить високою: 75 % респондентів задоволені рівнем отриманих знань та умінь на вищу оцінку «5»; 37,5 % – вважають, що навчання було сучасним та практично орієнтоване на «5»; 62,5 % – на «4»; 37,5% – переконані, що викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.), 50% – з оцінкою «4». ЕГ встановила, що форми та методи навчання сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН в ОП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, здобувачі мають достатній рівень академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо організації та змісту освітнього процесу є зрозумілою та доступною. Здобувачі ВО своєчасно отримують доступ до ОП, навчальних, робочих програм, силабусів ОК, що розміщені у вільному доступі (<http://hnpu.edu.ua/fac-prironn>) та розкривають цілі, зміст, програмні результати ОК, послідовність їх вивчення, форми проведення занять та їх обсягу, критерії оцінювання). Здобувачі ВО під час зустрічей зазначили, що кожен викладач надає необхідну інформацію на першому аудиторному занятті і дає посилання на пакет необхідних матеріалів, розміщених на платформі Moodle <http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/>. Зокрема на резервній зустрічі ЕГ було продемонстровано змістове наповнення ОК на платформі Moodle. Так, заступник декана з навчальної роботи І. Ликова, викладач ОК "Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень" продемонструвала можливості системи; вказала, де можна побачити розклад занять; графік ректорських контрольних робіт, зауваживши, що магістри їх пишуть у 2 семестрі. Крім того, кожен здобувач може ознайомитися із силабусом та літературою до курсу, пройти анкетування "Моє ставлення до навчання". Матеріал подано за темами, до кожної теми є лекція і практичні заняття. Після завершення вивчення ОК здобувачі готують проєкт кваліфікаційної роботи. Здобувачі можуть також бачити результати оцінювання. Викладач І. Іонов продемонстрував інформаційне наповнення ОК "Вибрані питання фізіології людини" з розробкою лекцій та презентацій, представив авторські методичні рекомендації "Фізіологія збудливих тканин", "Фізіологія сенсорних систем", тестові завдання до лекції "Фізіологія нервової системи". Викладач Д. Леонтьєв презентував теоретико-дискусійну дисципліну "Сучасні проблеми біології". Лектор продемонстрував загальні питання, силабус, теми, презентації лекцій, контрольні питання, представив власні відеолекції на ютуб-каналі <https://www.youtube.com/watch?v=zqtaB9T93KA>, чати для обговорення складних тем. На веб-сайті ЗВО розміщена інформація про графік навчального процесу на 2020-2021 н. р. <http://surl.li/alpmg>, розклад занять дисциплін вільного вибору здобувачів 2021/2022 н. р. <http://surl.li/alpmh>. Проте на сайті відсутній графік

навчального процесу на 2021-2022 н.р. Під час проведення експертизи ЕГ встановила, що наявна система інформування задовольняє здобувачів, про що свідчать результати опитування, проведені Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти (<http://smc.hnpu.edu.ua>). Результати анкетування, представлені на сайті <http://surl.li/alkqq>, показали, що 87,5% респондентів регулярно цікавились якістю викладання, 62,5 % – мали вільний доступ до електронних інформаційних ресурсів університету, 75 % – позитивно оцінили роботу працівників деканату, кафедр та бібліотеки. Опитані здобувачі висловили побажання запровадити електронний розклад. Отримана інформація за результатами анкетування обговорювалася на засіданнях проектної групи (протоколи 4 від 10.06.2020, №8 від 25.12.2020, №11 від 14.04.2021).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Однією із стратегічних цілей ХНПУ є забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі навчальної, наукової, інноваційної та виховної діяльності <http://hnpu.edu.ua/uk/polityka-u-sferi-yakosti>. Дослідницька складова простежується під час вивчення ОК “Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень”, “Біосферологія та біоіндикація довкілля”, “Інноваційна педагогіка”, “Технології дистанційного навчання при викладанні біології” та ін. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається під час виконання здобувачами науково-дослідної роботи біологічного або педагогічного спрямування, проходження практик (науково-дослідна практика, педагогічна практика у закладах профільної та спеціалізованої середньої освіти) та при виконанні наукових досліджень у лабораторіях ХНПУ або інших установах. Кафедри факультету співпрацюють із науково-дослідними інститутами України, такими як Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського» НААН; Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр’єва НААН; Українська дослідна станція з птахівництва НААН; Український НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького; Інститут екології Карпат; Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України, ННЦ «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини НААН», НДІ Біології ХНУ імені В. Н. Каразіна (<http://surl.li/alkte>). На базі зазначених установ здобувачі можуть виконувати частину власних магістерських досліджень та проходити науково-дослідну практику. Базами для виконання наукових досліджень можуть слугувати і підрозділи ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Так, на факультеті працюють зоологічний (<http://surl.li/alktk>), анатомічний (<http://surl.li/alkto>), та ботанічний (<http://surl.li/alktq>) музеї, ботанічний сад (<http://surl.li/alkts>). Здобувачі мають змогу використовувати фонди цих підрозділів під час практик, виконання індивідуальних завдань та безпосередньо роботи над магістерською роботою. Базою для польових досліджень та наукових досліджень з ентомології, орнітології та мікології є університетський біологічний стаціонар (навчально-оздоровчий табір «Гайдари»), розташований на території НПП «Гомільшанські ліси» <http://www.gomilsha.org.ua/jupgrade/index.php>. Результати своїх наукових пошуків здобувачі освіти презентували та апробували на таких заходах, як: «Харківський природничий форум» (<http://surl.li/alktt>) та «Актуальні проблеми природничої науки та освіти» (<http://surl.li/alktv>), на інтерактивному проєкті «Доба науки (Наукові пікніки та Ніч науки), Всеукраїнській школі молодих орнітологів (<http://www.kgpa.km.ua/node/2538>). Здобувачі ОП підтвердили свою участь у діяльності студентського наукового товариства, проведені інтелектуальної біологічної гри «Що? Де? Коли?», біологічного турніру «Bioshock», Харківського міжвузівського колоквиуму «Відкриття як етап пізнання» (<http://surl.li/alktw>), тижнів науки. ЕГ робить висновок про відповідність ОП підкритерію.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За результатами інтерв'ювання та аналізом документів встановлено, що оновлення змісту ОК здійснюється щороку відповідно до потреб та тенденцій ринку праці, аналізу вітчизняного й закордонного досвіду та рекомендацій роботодавців. Механізм оновлення змісту освіти регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) <http://surl.li/vhe>, Положенням про освітню програму у ХНПУ імені Г. С. Сковороди <http://surl.li/zclc>. Положення про науково-методичну комісію факультету (у новій редакції) <http://surl.li/aiksh>. Зауваження та пропозиції щодо удосконалення ОП усі бажаючі можуть висловити <http://hnpu.edu.ua/uk/contact>, або відправити на електронну пошту faculty-natural@hnpu.edu.ua. Потреба оновлення ОП розглядається на засіданнях кафедри, вченій раді факультету, засіданнях проектної групи, що підтверджено наданими експертній групі протоколами засідання (протокол №2 від 15.01.2020 р., протокол №3 від 15.04.2020 р., протокол №4 від 10.06.2020 р., протокол №5 від 29.09.2020 р., протокол №6 від 14.10.2020 р., протокол №8 від 25.12.2020 р., протокол №9, від 25.02.2021 р., протокол №11 від 14.04.2021 р.). У ході спілкування з адміністративним персоналом, викладачами та здобувачами встановлено, що моніторинг і вдосконалення ОП здійснюється через опитування здобувачів, стейкхолдерів (<http://surl.li/alph>) та роботодавців (<http://surl.li/alptl>). Результати анкетування “Оцінювання співпраці з роботодавцями” (<http://surl.li/alpts>) показали, що 100 % респондентів готові співпрацювати з університетом з метою удосконалення ОП підготовки фахівців. Результати цих анкетувань було обговорено на засіданнях проектної групи (<https://drive.google.com/drive/u/2/folders/17rPnrnTw4Q5NloZlPjfoxJd9E1haKdYs>). За результатами обговорення змісту освітніх компонентів ОП з вітчизняними та зарубіжними колегами, знайомством з практиками фахової роботи в університетах Європи, у 2020–2021 рр. було здійснене суттєве оновлення ОП. Зокрема, замість ОК «Інформаційно-педагогічні студії» було введено ОК «Інноваційна педагогіка», в склад якої додано нові компоненти: «Педагогіка», «Кібербезпека», «Медіаосвіта», «Академічна доброчесність»; введено нову ОК «Технології дистанційного навчання при викладанні біології», замість дисципліни «Біометрія» введено курс «Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень», здійснено перерозподіл навчального часу на користь біологічних

дисциплін і практичної складової кожного курсу. Також пропозиції різних груп стейкхолдерів обговорюються при проведенні науково-методичних семінарів кафедр, наукових семінарах загальноуніверситетського та Всеукраїнського рівнів, наприклад під час проведення семінару "Національний технопарк з підвищення якості освіти", що походив у виставковому центрі Харків-Плаза, КРОС-ФОРУМУ «ЄВРОПУ ЄДНАЄ ЗДОРОВЕ МАЙБУТНЄ» <http://surl.li/alphv>.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У Стратегії інтернаціоналізації ХНПУ імені Г.С.Сковороди <http://surl.li/vhev> передбачено можливості міжнародної академічної мобільності для викладачів і здобувачів вищої освіти. Експертний аналіз показав, що інтернаціоналізація діяльності університету відбувається через участь викладачів кафедр у зарубіжних проєктах та наукових стажуваннях за кордоном, зокрема у Німеччині, Франції, Нідерландах, Польщі. Так, проф. Д. Леонт'єв, що є Фулбрайтівським (США) та Гумбольдтівським (Німеччина) стипендіатом, неодноразово отримував грантову підтримку від іноземних партнерів: грант Програми наукових стажувань у Лейденському університеті; грант Програми «Responce» Німецького фонду академічних досліджень; грант фонду «Фулбрайтівське коло Україна» (США-Україна); дослідницький грант Фонду А. фон Гумбольдта для досвідчених науковців. Викладачі факультету мають індекси цитування у міжнародних наукометричних базах, зокрема у Scopus (кількість публікацій/індекс Гірша): Д. Леонт'єв (27/7) (<http://surl.li/alphwb>), І. Іонов (10/5) (<http://surl.li/alphwe>), Т. Маркіна (15/3) (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57207996498>), Чаплигіна А.Б. (7/3) (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190678492>). Університетом укладено договори про міжнародне співробітництво з Поморською академією в м. Слупськ (Польща) http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/43_Slupsk.pdf; Ханьшанським педагогічним університетом (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/30_Hanshan.pdf); Гебейським педагогічним університетом http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/26_Hebei.pdf, Гуандунським педагогічним університетом (Китай); http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/3_Wroclav.pdf, Університетом економіки в Бидгоші (Польща) http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/13UnIversitetom%20ekonomiki%20u%20BidgoshI.%20Erasmus..pdf, Стамбульським університетом http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/13UnIversitetom%20ekonomiki%20u%20BidgoshI.%20Erasmus..pdf, та інш. Разом з тим, здобувачі ОП ще не були учасниками академічної мобільності, що пояснюється із запровадженням карантинних заходів у зв'язку з поширенням Covid-19. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО координується Центром міжнародного співробітництва і міжнародної освіти (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/intercoop>). Під час спілкування з представниками центру, ЕГ було з'ясовано, що інформація щодо міжнародних академічних можливостей систематично надається здобувачам даної ОП. Таким чином ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми, методи навчання та викладання сприяють заявленим в ОП цілям та результатам навчання, що відповідає студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Наявність в ЗВО і використання в межах ОП єдиної платформи MOODLE та відповідного навчально-методичного наповнення ОК. Активне залучення здобувачів до виконання наукових досліджень. Використання в освітньому процесі сучасного навчального обладнання, що дозволяє досягти ПРН. Викладачі, які забезпечують реалізацію обов'язкових ОК, пройшли стажування, або були учасниками міжнародних проєктів ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Необхідно посилити участь здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності. ЕГ рекомендує в переліку основної і додаткової літератури силабусів, навчальних та робочих програм представити власні публікації, які забезпечують викладання ОК.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики: впровадження сучасних форм та методів навчання та викладання, наявність дистанційної платформи MOODLE, залучення здобувачів до виконання наукових досліджень, наявність сучасного обладнання, постійне стажування НПП, а також необхідність посилення міжнародної мобільності здобувачів, доповнення списку рекомендованої літератури, що представлена в силабусах, навчальних та робочих програмах власними публікаціями, що є несуттєвими недоліками, експертна група дійшла висновку, що ОП "Біологія в закладах освіти" відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ВО регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) <http://surl.li/vhel>, Положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» <http://surl.li/ahuom>, Положенням про проведення ректорських контрольних замірів знань здобувачів вищої освіти <http://surl.li/andmt>. Під час бесіди здобувачі підтвердили, що на першому занятті їм повідомляється інформація про форми контролю і критерії оцінювання навчальних досягнень з кожної дисципліни. Крім того форми контролю та критерії оцінювання ОК, розміщені у силабусах та робочих програмах навчальних дисциплін в системі Moodle (<http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/>). Згідно з документами оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним (тестування, співбесіда, виконання письмових завдань, оцінювання доповіді за темою самостійної роботи, виступу, презентації дослідницького проекту, колегіальне оцінювання), модульним (контрольна робота) та підсумковим (семестровий залік або екзамен). Оцінювання практики відбувається відповідно до Положення про проведення практик студентів ХНПУ імені Г. С. Сковороди <http://surl.li/andmw>. Окремого анкетування здобувачів щодо обізнаності з процедурами контролю не проводилося, але аналіз анкет щодо оцінки якості освітнього процесу здобувачами другого (магістерського) рівня освіти у 2020 р. (<http://surl.li/andna>) та у 2021 р. (<http://surl.li/andnd>) показав, що здобувачі обізнані з процедурами проведення контрольних заходів, а 78 % респондентів зазначили, що оцінювання відбувається прозоро і чесно. З метою перевірки залишкових знань здобувачів з певних дисциплін проводяться ректорські контрольні роботи у вигляді тестування або виконання текстових завдань. Здобувачі не менше ніж за тиждень ознайомлюються з графіком їх проведення та критеріями оцінювання. Практика опитування здобувачів щодо обізнаності з процедурами проведення контрольних заходів реалізовується викладачами впродовж семестру під час спілкування на семінарських та лабораторних заняттях. Під час зустрічі зі здобувачами, вони підтвердили, що свої запитання і пропозиції щодо покращення процедур проведення контрольних заходів вони можуть також вносити через представників Спілки студентів і молоді факультету під час засідань Ради факультету.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У зв'язку з відсутністю стандарту вищої освіти за цією спеціальністю форма атестації здобувачів другого (магістерського) рівня освіти за ОП встановлена університетом відповідно до Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» <http://surl.li/ahuom> у формі захисту кваліфікаційної роботи. В університеті розроблено Положення про випуск кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди <http://surl.li/andsc>. З метою супроводу здобувачів колективом авторів розроблено Методичні вказівки до оформлення кваліфікаційної роботи магістра <http://surl.li/andsg>. Теми кваліфікаційних робіт було затверджено на засіданнях кафедр і видано відповідний наказ по університету. На запит ЕГ було надано витяг з наказу № 164-од від 21 грудня 2020 року "Про затвердження тем кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти випуску 31.01.2022 року.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Організація та проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>). Аналіз нормативної бази, робочих програм, силабусів, результатів анкетувань, бесіди зі здобувачами довели, що форми контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, не передбачають упередженого ставлення. Належний рівень об'єктивності

екзаменаторів забезпечується запровадженою в Університеті практикою присутності представника органу студентського самоврядування на кожному контрольному заході. Як показав аналіз документів та бесіди зі здобувачами, в ЗВО діє чітка процедура оскарження контрольних заходів та процедура їх повторного проходження і описано у пунктах 8.3., 8.4. «Положення». Здобувачі, які отримали в ході екзаменаційної сесії незадовільну оцінку, мають право на ліквідацію академічної заборгованості. Графік ліквідації академічної заборгованості складається деканом факультету за погодженням із завідувачами кафедр не пізніше, ніж за тиждень після закінчення терміну екзаменаційної сесії і доводиться до здобувача та екзаменатора. Здобувачам, які не змогли скласти заліки та іспити у встановлений графік заліково-екзаменаційної сесії через хворобу чи інші поважні причини, що документально підтверджено відповідними документами, призначаються індивідуальні строки ліквідації академічної заборгованості з дозволу проректора з навчально-наукової роботи. Здобувачі та викладачі підтвердили, що прикладів повторного проходження контрольних заходів під час реалізації ОП не було. Здобувачі під час зустрічей підтвердили, що обізнані з процедурою оскарження результатів контрольних заходів. Апеляція подається у день іспиту та розглядається протягом одного календарного дня після її подачі. Розгляд апеляцій покладений на апеляційну комісію, яка створюється на факультеті у складі Голови та членів апеляційної комісії. Випадків оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було, про що зазначили НПП та здобувачі вищої освіти під час інтерв'ювання. Захист практики відбувається відповідно до «Положення про проведення практик студентів ХНПУ імені Г. С. Сковороди» <http://surl.li/andmw>.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ХНПУ імені Г. С. Сковороди популяризує академічну доброчесність (насамперед через впровадження цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Принципи дотримання академічної доброчесності та відповідальність за її порушення висвітлено в «Кодексі академічної доброчесності ХНПУ імені Г. С. Сковороди» <http://surl.li/vhez> і «Положенні про комісію з питань академічної доброчесності» <http://surl.li/vibk>. Популяризація академічної доброчесності здійснюється на заняттях, під час консультування здобувачів при написанні наукових статей та кваліфікаційної роботи, що засвідчили НПП та здобувачі під час бесід. Дотримання у спільноті факультету принципів академічної доброчесності обговорюється на Раді факультету, засіданнях кафедр та проектної групи (протокол №5 від 29.09.2020 р.). Але під час відповідей здобувачі показали не повну обізнаність з цього питання. Вони вказали, що перевірка на плагіат наукових робіт здобувачів освіти здійснюється за допомогою спеціалізованої програмно-технічної системи UNICHECK. На офіційному веб-сайті університету функціонує сервіс для перевірки наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат: <http://hnpu.edu.ua/uk/perevirka-na-plagiat>. Однак, відповіді щодо особливостей та регулярності перевірки на плагіат були не точними, при цьому унікальність тексту роботи, за відповідями здобувачів має становити не менше 80 %. Представниками Спільноти студентів та молоді проводяться інтерактивні заняття та заходи щодо дотримання принципів академічної доброчесності (<http://surl.li/andpj>; <http://surl.li/aghih>). Наукова бібліотека проводить вебінари з питань академічної доброчесності, перевірки текстів на плагіат (<http://surl.li/aghky>). У ЗВО розроблено механізм притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності усіх учасників освітнього процесу. Фактів вияву порушення академічної доброчесності серед здобувачів ОП та НПП, які її забезпечують, зафіксовано на час роботи ЕГ не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЕГ вважає, що критерій оцінювання є структурованим, такими, що дозволяють всебічно оцінити результати навчання. Наявність платформи для дистанційного навчання. Процедура оцінювання є зрозумілою для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти обізнані з процедурою оскарження результатів навчання. Підсумкова атестація здобувачів освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Наявність ліцензованої системи Unichек. Не зафіксовано випадків порушення академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На погляд ЕГ, слабкими сторонами даного критерію є те, що здобувачі ЗВО показали не повну обізнаність з питань щодо особливостей перевірки результатів наукових робіт на плагіат. ЕГ рекомендує ЗВО активніше залучати працівників підрозділів ЗВО до популяризації академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи сильні сторони, зокрема: наявність у ЗВО платформи для дистанційного навчання MOODLE, обізнаність здобувачів ОП з формами та критеріями оцінювання, процедурою оскарження результатів навчання, наявністю ліцензованої системи Unicheck, відсутністю випадків порушення академічної доброчесності та наявністю слабких сторін (недостатня обізнаність щодо особливостей перевірки результатів наукових робіт на плагіат), ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 5 з оцінкою В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують реалізацію освітніх компонентів ОП, відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та забезпечується досягненням визначених ОП цілей та ПРН. Проаналізувавши структурно-логічну схему ОП та таблицю 2 до Відомостей про самооцінювання, ЕГ дійшла висновків: викладання ОК забезпечують 14 НПП (12 жінок (85,71 %), 2 чоловіків (14,29 %)), з них: 2 – д-ри. пед. наук (14,28 %), 3 – д-ри. біол. наук (21,43 %), 2 – д-ри. філософ. наук (14,28 %), 1 – д-р. с.-г. наук (7,15 %), 2 – канд. пед. наук (14,28 %), 3 – канд. біол. наук (21,43 %), 1 – канд. філ. наук (7,15 %); вчене звання «професор» мають 6 (42,86 %) НПП, «доцент» – 6 (42,86 %), старший науковий співробітник – 1 (7,14 %), доцент (б. в. з.) – 1 (7,14 %). Викладачі С. Васильєва, С. Доценко, І. Дорожко, Н. Солошенко-Задніпровська, І. Іонов, Д. Леонтєв, А. Чаплигіна мають публікації у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus або Web of Science. У 64,29 % викладачів наявні документи про повну вищу освіту з відповідної спеціальності. Наявність виданих підручників (навчальних посібників) або монографій (проф. С. Васильєва, проф. С. Доценко, доц. І. Ликова, проф. А. Чаплигіна, проф. Д. Леонтєв); виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту) або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, внесеного до переліку наукових фахових видань України (проф. І. Дорожко, доц. О. Твердохліб, проф. А. Чаплигіна, проф. Д. Леонтєв); участю в атестації наукових працівників як наукового керівника, офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради (проф. І. Дорожко, проф. А. Чаплигіна, проф. Д. Леонтєв). С. Васильєва, яка забезпечує викладання ОК «Інноваційна педагогіка», має відповідність освітньої кваліфікації, наукового ступеня та високу публікаційну активність відповідно до ОК. НПП, які забезпечують викладання обов'язкових ОК на ОП, мають публікації в наукових виданнях, внесених до переліку фахових видань України, пройшли вітчизняне і закордонне стажування. Наприклад, гарант ОП проф. І. Іонов, який забезпечує викладання ОК «Механізми резистентності організму та основи здорового способу життя», у 2020 році пройшов додатково підвищення кваліфікації в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна на кафедрі фізіології тварин за темою: «Імунологія, імунофізіологія» (сертифікат № 385 від 18.05.2020 р.), а доцент І. Ликова (викладач ОК «Біологія індивідуального розвитку») пройшла науково-викладацьке стажування в Інституті Біології та охорони навколишнього середовища Поморської академії в Слупську (Польща) з дисциплін: «Мікробіологія», «Загальна зоологія», «Механізми еволюції». Також доц. І. Ликова пройшла стажування в ХНПУ (15.03.21 – 17.04.21) для викладання ОК «Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень» за темою «Методи статистичної обробки результатів наукових досліджень». Сертифікат 07/23-202 від 2021 р.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила, що конкурсний добір викладачів ОП «Біологія в закладах освіти» проводиться відповідно до порядку, встановленому в «Положенні про конкурсний відбір та призначення на посади науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С.Сковороди» <http://surl.li/alrnl>. Претенденти на конкурсний відбір можуть ознайомитися з умовами та процедурою на офіційному веб-сайті Університету у вкладці «Вакансії» (<http://surl.li/alrnq>) та у друкованих засобах масової інформації. Під час конкурсу враховується педагогічний досвід викладачів, науковий ступінь або вчене звання, наявність наукових праць, зокрема публікацій у міжнародних журналах, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science. Для підтвердження рівня професійної активності претендентам пропонується прочитати відкриту лекцію, провести відкрите практичне заняття, представити створені особисто навчально-методичні та наукові праці тощо. Це дає змогу оцінити не лише рівень кваліфікації претендента, а його професіоналізм у межах ОП. Спілкування з викладачами довело, що з процедурою обрання за конкурсом науково-педагогічні працівники ознайомлені в достатній мірі.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди здійснюється під час розробки та обговорення ОП. Серед розробників ОП «Біологія в закладах освіти» для другого (магістерського) рівня вищої освіти – Бугакова О.В. – директор Харківської гімназії №116 Харківської міської ради, кандидат педагогічних наук. На сторінці <http://smc.hnpu.edu.ua/node/43> розміщено рецензії та відгуки стейкхолдерів, подано узагальнені пропозиції, вказано, що відгуки та зауваження приймаються на електронну адресу: faculty-natural@hnpu.edu.ua. Під час зустрічі роботодавці підтвердили свою співучасть в обговоренні ОП, внесенні щодо неї рекомендацій та правок. Стейкхолдери запрошуються до засідань проєктної групи, про що свідчать протоколи засідання надані на запит ЕГ (протокол 8 від 25.12.2020, протокол №10 від 10.03.2021, протокол №13 від 09.06.2021, протокол №14 від 25.06.2021). Роботодавці беруть активну участь у практичній підготовці здобувачів вищої освіти. Зокрема, Університетом укладено низку спільних угод та договорів про творчу співпрацю з роботодавцями, на основі яких здобувачі проходять науково-дослідну та педагогічну практику (<http://surl.li/alrmy>). Позитивним є також опитування роботодавців щодо основних напрямів співпраці із ЗВО (<http://surl.li/alpts>). Результати анкетування роботодавців показали, що у 100 % опитаних працюють чи працювали випускники ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Якість підготовки випускників 62,5% респондентів оцінили достатньою, 37,5% – високою. 62,5% представників роботодавців зазначили, що випускники не потребували додаткового навчання. Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків шляхом налагодження партнерської взаємодії з вчителями м.Харкова та області. Випускниця ХНПУ імені Г.С.Сковороди Колодязна С. В., вчитель біології 141 ліцею провела гостьову лекцію у рамках дисципліни «Методика викладання біології у старшій та профільній школі» на тему «Методика розв'язування біологічних задач. Типологія біологічних задач». Провідний науковий співробітник Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України д.м.н. Сукач О.М. викладав дисципліну «Вибрані питання фізіології людини» з циклу вибіркових дисциплін «Природничі науки», зав. лабораторією вірусних хвороб птиць» д.в.н. Музика Д.В. провів лекцію на тему «Моніторинг вірусних хвороб птиць». У рамках угоди про співпрацю на факультеті були організовані та проведені гостьові лекції: Богуславський Роман Львович, к.б.н., провідний науковий співробітник Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва, провів гостьову лекцію на тему «Генетичні ресурси рослин, значення для сьогодення». Крім того, на факультеті природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти щорічно відбуваються науково-практичні конференції, відкриті лекційні заняття, тренінги, та семінари із залученням учителів закладів загальної середньої освіти. Разом з тим на факультеті проводяться відкриті дні «Студент на один день», науково-методичний семінар «Природничі науки: минуле, сучасне та можливе майбутнє», харківський колоквіум «Наукове відкриття як етап пізнання», міжнародна конференція молодих учених "Харківський природничий форум" (<http://surl.li/alrnu>). У ЗВО є поширеною практика наукового консультування здобувачів вищої освіти, щодо їх кваліфікаційних досліджень науковими працівниками установ м. Харкова (Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини; Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького; Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН; Інститут екології Карпат; Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського» УААН; Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України). Проте експертна група рекомендує активізувати залучення саме вчителів-практиків до проведення аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У Положенні про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г. С. Сковороди (<http://surl.li/ailln>), що затверджено Вченою радою ХНПУ імені Г. С. Сковороди протокол №2 від 22.02.2021 р. визначаються види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації та стажування, включаючи механізми оплати, умови і процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації та стажування. Професійний розвиток НПП ОП забезпечується шляхом підвищення кваліфікації у різних формах: навчання за програмою підвищення кваліфікації, стажування, участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах. Під час спілкування з адміністрацією університету підтверджено, що викладачі можуть обирати різні форми підвищення кваліфікації і університет надає їм максимальну свободу вибору. Такий підхід забезпечує відповідність системи професійного розвитку потребам та інтересам НПП. ЗВО сприяє професійному розвитку НПП через наявність власних програм підвищення кваліфікації фахівців, зокрема для забезпечення належного рівня володіння викладачів іноземною мовою працюють курси підготовки до здачі тесту на рівні B2: проф. Т. Маркіна, проф. Д. Леонт'єв, проф. А. Чаплигіна, доц. І. Ликова, а також наявність можливостей проходити тренінги на базі науково-методичного тренінгового центру соціального та професійного розвитку людини ХНПУ імені Г. С. Сковороди (<http://surl.li/aghhs>). Університетом була надана можливість пройти безкоштовне стажування з курсу «Робота СДО MOODLE», яке успішно пройшли проф. І. Іонов, доц. І. Щербак, доц. І. Ликова. Закордонні стажування пройшли І. Щербак (2020 р., Польща), С. Доценко (2021, Польща), Д. Леонт'єв (2020 р., Німеччина), І. Ликова (2018 р., Польща). Крім того викладачі підвищують свою кваліфікацію в ЗВО, освітньо-наукових установах і організаціях України з якими в університеті укладені договори. Зокрема, І. Іонов, С. Васильєва пройшли підвищення кваліфікації у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, М. Триняк пройшла стажування у Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка. Навчання за короткотерміновими сертифікатними програмами пройшли: С. Васильєва «Інноваційні технології психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП»; С. Доценко «Онлайн навчання як нетрадиційна форма сучасної освіти на прикладі платформи

MOODLE” С. Васильєва “Сучасні педагогічні технології в освіті” та ін. ЕК встановила, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями та робить висновок, щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності викладачів, враховуючи їх професійні досягнення. Практикується система матеріального та морального заохочення НПП. Щорічно в університеті проходить церемонія вручення премій «Людина року» згідно Положення конкурсу «Людина року» за номінаціями (<http://surl.li/aghio>), «Краща кафедра» - Положення про визначення рейтингу кафедр ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/alruc>), «Кращий науковець»; «Кращий молодий науковець», Положення про нагородження медаллю Г.С. Сковороди <http://surl.li/alryj>, Положення про звання «Почесний доктор» <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/images1.pdf>. Переможців та лауреатів визначають на підставі рішень конкурсних комісій факультетів та рішення Вченої ради університету. Викладачі та колективи кафедр мають змогу прийняти участь та отримати грошову нагороду. Під час зустрічі з гарантом, НПП та завідувачами кафедр було підтверджено інформацію отриману від адміністрації ЗВО щодо системи матеріальної підтримки НПП. Наприклад, проф. І. Іонов (2019 р.) та проф. Т. Маркіна (2019 р.) були нагороджені вищою нагородою ХНПУ «Медаллю Г. С. Сковороди», проф. Д. Леонтєв нагороджений в 2019 році званням «Кращий науковець університету» з додаванням премії 1000 грн., проф. І. Іонов, І. Дорожко, Т. Маркіна, А. Чаплигіна нагороджені «Почесною грамотою» у 2019-2020 роках, за високий науковий потенціал були нагороджені доц. С. Доценко, за наукову активність та досягнуті результати в науково-дослідній роботі нагороджена доц. І. Ликова. У 2020 р. кафедри анатомії і фізіології людини, ботаніки і зоології були нагороджені (згідно з рейтингом серед кафедр) грошовою премією за високі наукові досягнення у розмірі 2 тис. грн. Викладачі відзначені також нагородами міської ради та обласної державної адміністрації, Міністерства освіти і науки України тощо. Проф. Д. Леонтєв у 2019 році був нагороджений іменною стипендією від Харківської обласної адміністрації за поданням університету. Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують викладання обов'язкових ОК на даній ОП забезпечує досягненню програмою цілей навчання. Наявність добре організованої системи рейтингування, підвищення кваліфікації НПП включаючи і закордонні стажування. Наявність угод про співпрацю з роботодавцями та практики консультування здобувачів ОП у наукових установах м. Харкова.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: не залучено роботодавців до аудиторних занять за ОП на умовах трудових відносин. Рекомендації: активніше залучати фахівців-практиків для проведення аудиторних теоретичних і практичних занять на ОП; посилити публікаційну активність НПП у фахових виданнях і у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science; активізувати подання заявок на отримання грантів міжнародних організацій, фондів та програм, розробки госпдогвірних тематик.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи сильні сторони (високу академічну та професійну активність НПП, наявність системи професійного розвитку викладачів шляхом стажування та підвищення кваліфікації; стимулювання розвитку викладацької майстерності через систему моральних і матеріальних заохочень; постійне консультування здобувачів ОП в наукових установах м. Харкова) та несуттєвий недолік (не залучено роботодавців до аудиторних занять за ОП на умовах трудових відносин), експертна група у контексті критерію 6 дійшла висновку: дана ОП відповідає критерію 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічне забезпечення факультету сприяє реалізації ОП. За функціонування ОП відповідальні три кафедри. На кафедрі ботаніки працює ботанічний музей, розміщений у спеціально відведених місцях коридорів університету; гербарій, що поновлюється щорічно за рахунок виконання студентських наукових робіт. На кафедрі зоології створено зоологічний музей імені О.П. Крапивного <https://cutt.ly/oRx8vEn>, який використовується як лекційна наочність, сприяє проведенню досліджень. Кафедра анатомії і фізіології людини імені д.мед.н.,проф. Я.Р. Синельникова має Анатомічний музей, що включає найбільшу в Україні колекцію порушень розвитку. Оранжерея та ботанічний сад дозволяє проводити ботанічні дослідження на території університету. ЗВО запроваджено спеціально відведені ділянки для вирощування рослин з метою їх вивчення. Освітній процес проходить в комп'ютерних класах, навчальних лабораторіях (дослідження сенсорних систем, впливу фізичної активності на життєві показники, формування умовних рефлексів у щурів тощо). Задля контролю гуманності проведених досліджень, на факультеті функціонує комісія з питань етики та біоетики природничого факультету ХНПУ ім. Г.С.Сковороди <https://cutt.ly/4Rx8mpR>. Лабораторія біотехнологій передбачена виключно для обробки результатів наукових досліджень. За рахунок спонсорських коштів було закуплено новітні мікроскопи з функцією виведення зображення на екран, бінокляри, інтерактивні дошки та панелі. Придбане обладнання використовується наживо під час проведення лекційних та практичних занять, для створення відеоуроків <https://cutt.ly/xRx8o48>. Оскільки ЗВО від 23.09.21р. (<https://cutt.ly/RRx8iiP>) працює в дистанційному режимі, викладачами розроблені курси дисциплін на платформі Moodle, середовищах Zoom, Google Meet, Viber. Відповідно до вибірки літератури, завантаженої в систему НАЗЯВО, бібліотечний фонд ОП представлений достатньою кількістю навчальних і навчально-методичних посібників. Ознайомлення із шкільними підручниками біології відбувається на сайті МОН України. Серед періодичної літератури: «Біологія і Хімія в рідній школі», «Український ботанічний журнал», «Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія». За потреби, бібліотекою надається доступ на електронні видання, фонд періодичних видань закладів вищої освіти м.Харкова (учасники проекту «Єдина картка читача»), фонд друкованих видань МБА. Наявні посібники висвітлено в електронному репозитарії ЗВО (<http://dspace.hnpu.edu.ua/>). В читальному залі бібліотеки є 2 комп'ютери на потреби здобувачів. Бібліотека забезпечує доступ до міжнародних наукометричних баз WoS, Scopus, ScienceDirect. <https://cutt.ly/sRx838M> Здобувачі можуть проживати в студентському гуртожитку протягом усього терміну навчання, що запечений гарячою водою, пластиковими вікнами, охороною, ліфтом. Можливість регламентується Положенням про студентський гуртожиток <https://cutt.ly/QRx4eWJ>. Уся інформація була підтверджена під час онлайн-огляду матеріально-технічної бази, зустрічей з фокус-групами.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час проведення онлайн-експертизи, ЕГ пересвідчилася, що усі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до матеріально-технічної бази університету, інформаційних ресурсів, необхідних для ведення ефективного освітнього процесу тощо. На сайті ЗВО, здобувачі можуть ознайомитись із силабусами, робочими програмами, навчальними планами, сертифікатами і оцінкою відповідності викладачів, проектами освітніх програм, протоколами засідань проектної групи, рецензіями стейкхолдерів. (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/osvitnya-diyalnist-fakultetu-ryrodnychoyi-specialnoi-i-zdorovyazberezhuvalnoyi-osvity>), аналізами результатів ректорських контрольних робіт (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/analiz-rektorskykh-kontrolnykh-robit-2019-2020>). Здобувачам надається доступ до нових ЗВО у розділі "Новини" на сайті ЗВО (<http://hnpu.edu.ua/uk/news-list>), Центру ліцензування, акредитації та контролю якості (<http://smc.hnpu.edu.ua/novyny>), майбутніх тренінгів та новин в галузі наукової діяльності на сайті бібліотеки (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>) тощо. Здобувачі мають безкоштовний доступ до лабораторій, ботанічного саду та оранжереї з метою проведення наукових досліджень. Бібліотекою проводяться безкоштовні вебінари, віртуальні екскурсії, ознайомлення із наукометричними базами та вивчення основних засад науковців <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>. Безоплатність доступу здобувачів до різного виду ресурсів університету регламентується розділом 9 (п. 5, 6, 24) Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisasiyu_osvitnogoz_procesy.pdf)

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Створення безпечного для життя та здоров'я здобувачів середовища регламентується Положенням про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/oRx4at6>. Контроль за проживанням здобувачів у студентських гуртожитках здійснює Студентська рада гуртожитків, що передбачено відповідним положенням <https://cutt.ly/dRx4dgT>. З метою захисту учасників освітнього процесу від епідемії Covid 19, в університеті був створений пункт вакцинації <https://cutt.ly/LRx4gSK>. За забезпечення безпеки здобувачів та НПП відповідає відділ охорони праці (<https://cutt.ly/qRx4hFo>), Відділ з питань НС і ЦЗ населення (<https://cutt.ly/WRx4ko9>), Служба з режиму і безпеки (<https://cutt.ly/IRx4lsp>). За словами НПП, двічі на рік на початку семестру декан проводить бесіди з дотримання

правил БЖД для викладачів та студентів. Здобувачі підписують журнали БЖД на першому занятті. З метою інформування освітян про нормативну базу епідеміологічного змісту, на сайті ЗВО створено вкладку «Covid-19» (<https://cutt.ly/6Rx4zxD>). На першому році навчання відбувається опитування про можливість позанавчальної діяльності. Культурно-мистецький центр пропонує можливість участі у 76 творчих колективах (<https://cutt.ly/yRx4xUC>). Так, Клименко А. – відповідальна за КВН; Луганська В. - учасниця вокального гуртку. З метою реалізації інтересів здобувачів та їх згуртованості, соціалізації створено арткомітети, медіакомітети (Марюха Д.), спортивні марафони (Калашник О.<https://cutt.ly/1Rx4c7m>) Кравцова А. приймала участь у спортивному таборі «Гайдари» протягом навчання тільки на бакалавраті, у зв'язку з карантинном. Анастасія затвердила, що проект реалізується безкоштовно, оплата здійснюється лише за дорогу, харчування, основні розхідні матеріали. За бажанням, студенти старших курсів можуть стати студентським куратором, його діяльність передбачена Положенням про студентського куратора. <https://cutt.ly/4Rx4bgZ> Працівниками бібліотеки було підтверджено проведення занять з інформаційної культури, академічного письма для здобувачів та НПП. На зустрічі з ЕГ, здобувачі надали інформацію про Наукове товариство, що надсилає пропозиції на наукові конференції ЗВО, всієї України та закордоном (щорічна міжнародна конференція «Природничий Форум» <https://cutt.ly/ARx4nP7>, науковий журнал «Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія» <https://cutt.ly/3Rx4mHe>). Так, студентка Ферлій В. прийняла участь у міжнародному конкурсі в галузі «Екологія». Студенти освідомленні про наявність договору з Поморською Академією, університетом Адама Міцкевича в Польщі. Так, Калашник О. готувався до закордонного стажування, але не потрапив через епідеміологічну ситуацію. Студенти знають і приймають участь у наукових гуртках («Синапс» кафедра анатомії і фізіології людини (<https://cutt.ly/HRx4WAt>); «Екостежинка» - кафедра ботаніки, новини висвітлено у вкладці факультету (<https://cutt.ly/BRx4RbX>). Здобувачам пропонується стати учасником студентського валеологічного клубу, розвивати свої навички у Тренінговому центрі (<https://cutt.ly/7Rx4TEW>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна підтримка здійснюється спілкою студентів і молоді (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/spilka-studentiv-i-molodi-universytetu>). З метою здійснення інформаційної онлайн-підтримки ОП функціонує Інститут інформатизації освіти. В його обов'язки входить створення контенту сайту ЗВО, підтримка дистанційного навчання тощо. З метою інформування про діяльність ЗВО першокурсників, переведених з інших навчальних закладів, на сайті створено вкладку «На допомогу першокурснику» <http://hnpu.edu.ua/uk/na-dopomogu-pershokursnyku>. Інформаційну підтримку здійснюють викладачі. Так, на першому занятті студенти ознайомлюються із силабусами навчальних дисциплін, програмою та контрольними заходами. В комп'ютерному класі передбачено можливість заповнення анкети дисциплін вільного вибору, альтернативної дисципліни. Основну інформаційну, навчально-організаційну та організаційно-виховну підтримку здійснює куратор, діяльність якого регламентується Положенням про куратора академічної групи http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/kurator.pdf. Здобувачі підтвердили, що з ними двічі на рік проводять бесіди БЖД, відвідують у гуртожитку куратори академічних груп. Головні події ЗВО, проведення анкетувань тощо висвітлюється на сайті, дублюється кураторами, представниками ОСС та старостами груп у Viber. ЕГ виявлено, що здобувачі представляються до заохочень за успіхи у навчанні та науковій діяльності: отримання додаткових балів у стипендіальному рейтингу або грошової винагороди. Порядок надання заохочень регламентується Положенням про систему та види заохочень ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pojenn/Pro_systemy_ta_vudy_zaohochen.pdf. Здобувачі ознайомлені, що в ЗВО створено Психологічну службу (<http://liderstudent.com.ua/>), яка опікується проведенням індивідуальних консультацій, загальних заходів, ініційованих адміністрацією ЗВО. На сайті висвітлено результати загальних покурсових психологічних діагностик (http://liderstudent.com.ua/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=10&Itemid=42). На зустрічі з ЕГ, Дорожка І.І. затвердила, що на ОП звернень не було, але вони готові надавати консультативну допомогу. Гендерний центр (<http://hnpu.edu.ua/division/gendernyu-centr>) створено з метою здійснення індивідуальної та колективної соціальної підтримки студентів (допомога в конфліктних ситуаціях, освітні курси за вибором, конкурси тощо). Центри пропонують не тільки соціальну, а й освітню підтримку здобувачів (тренінги, курси). З метою підтримки молодих батьків, в ЗВО діє спеціально обладнана кімната «Дитячий універ». Наразі, студенти ОП не мають дітей. Рівень задоволеності студентів освітнім середовищем ЗВО перевіряється анкетуванням <https://cutt.ly/gRFBOxm>, що розміщене на сайті ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk/monitoring>. Згідно останнього анкетування, 77,2% здобувачів факультету задоволені діяльністю ректорату, 82,9% - деканату в сфері потреб та інтересів, 80,6% - організацією дозвілля.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами передбачено на сайті ЗВО із прямими посиланнями на порядок супроводу (надання допомоги) та наказ з тотожною назвою <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymu-osvitnimu-potrebam>. Супроводження поширюється не тільки на здобувачів, а й на абітурієнтів ЗВО. Особами з різними видами інвалідності опікується навчально-методичний інклюзивний центр. Робота центру регламентується відповідними нормативними документами. <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyu-centr>. Навчально-методичний центр активно працює зі студентами, проводить семінари «Основні аспекти супроводу незрячих студентів під час навчання», «Дистанційне навчання студентів з ООП», «Каністерапія в корекційній роботі з дітьми з ООП». <http://hnpu.edu.ua/uk/division/zahody-yaki-buly-provedeni-navchalno->

metodychnym-inklyuzyvnym-centrom. Для здобувачів з особливими освітніми потребами в гуртожитку передбачено проживання на перших поверхах. Навчальні корпуси обладнані пандусами, ліфтами. За ОП здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються. На зустрічі зі здобувачами, усі присутні запевнили ЕГ про порядок ведення роботи зі здобувачами, що того потребують на прикладі інших ОП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ переконалася в дієвості розробленого механізму вирішення конфліктних ситуацій. Порядок вирішення конфліктних ситуацій регламентується Положенням про механізм реагування на випадки боулінгу (цькування), Положення про комісію з етики та управління конфліктами, Положенням про комісію з питань академічної доброчесності, Етичний кодекс ХНПУ імені Г.С. Сковороди. (<http://hnpu.edu.ua/uk/normatyvna-dokumentaciya-universytetu>). Процедура оскарження результатів навчання регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf). З метою здійснення антикорупційних заходів, на сайті ЗВО розміщено телефон довіри, контакти провідного професіоналу з антикорупційної діяльності (<http://hnpu.edu.ua/uk/antykorporciyni-zahody>). На сайті також висвітлено Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_ypovnovazheny_osoby_z_putan_zapobig.pdf). Для ознайомлення із методикою процесу управління ризиками, невідповідностями, коригувальними і запобіжними діями, вона розміщена на сайті ЗВО. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/MP_06.pdf. На зустрічі з ЕГ, здобувачі запевнили свою обізнаність в механізмі своїх дій при виникненні конфліктних ситуацій. Так, першочергово вони мають право звернутися до ОСС, до декану факультету, до Служби з режиму і безпеки (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/sluzhba-z-rezhymu-i-bezpeky#>), що опікується питаннями дискримінації, антикорупційних заходів, ліквідацією наслідків НС, Гендерного центру (<http://hnpu.edu.ua/division/gendernyy-centr>), за умови виникнення конфліктів з протилежною статтю здобувачів та НПП, залишити анонімне звернення на сайті тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Серед сильних сторін ОП варто зазначити: наявність і широке використання новітнього лабораторного обладнання. Створення умов для виконання наукових досліджень на базі ЗВО. Сприяння самореалізації здобувачів, великий вибір гуртків за інтересами. Забезпечення налагодженої системи підтримки здобувачів, осіб з особливими освітніми потребами. Повноправна участь у Харківському проєкті єдності бібліотек "Єдина картка читача", фонду друкованих видань МБА (Міжбібліотечний абонемент) з метою розширення літературного забезпечення бібліотеки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

За Критерієм 7 ЕГ не виявила слабких сторін та недоліків.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне обладнання, що слугує реалізації ОП відповідає умовам, визначеним Критерієм 7. Зокрема, адміністрація ЗВО піклується про розширення бібліотечного фонду університету, цифровізацію освітніх процесів шляхом закупівлі новітнього лабораторного обладнання. Огляд матеріально-технічної бази підтвердив створення умов для виконання наукових досліджень на базі дендрарію та оранжереї, використання сучасних мікроскопів, біноклярів та іншого лабораторного забезпечення; рідкісних препаратів, зокрема найбільша в Україні колекція порушень розвитку тощо. Проведення цілісних наукових досліджень в межах території ЗВО є рідкісною і перспективною можливістю для здобувачів та НПП. Сучасне цифрове лабораторне обладнання використовується для створення живих відеолекцій на базі нових спостережень. ЗВО продемонструвало забезпечення всебічної підтримки здобувачів, сприяння їх самореалізації. Здобувачі ОП можуть приймати участь у 76 творчих колективах,

наукових гуртках, розвивати свої знання в Науково-методичному тренінговому центрі, брати участь в неформальній освіті Навчально-методичного інклюзивного центру, Гендерного центру. Зважаючи на сильні сторони та відсутність недоліків, рівень відповідності критерію А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процес перегляду ОП регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності ХНПУ імені Г.С.Сковороди, Положення про Виконавчу Раду (раду з якості), Положенням про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г.С.Сковороди, Положенням про освітню програму <http://hnpu.edu.ua/uk/normativna-dokumentaciya-universytetu>, Порядком проведення моніторингових досліджень у ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/uk/normativna-dokumentaciya-universytetu>). На зустрічах із НПП, здобувачами, роботодавцями, ЕГ переконалася в їх залученні до процедури перегляду ОП в якості рівноправних суб'єктів. На сайті ЗВО, Центр ліцензування, акредитації і контролю якості оприлюднює усі проекти ОП, винесені на обговорення. (<http://smc.hnpu.edu.ua/node/45>). Опубліковані проекти впорядковані за роками перегляду. До кожного з проектів ОП прописаний механізм зворотного зв'язку. В систему НАЗЯВО завантажено 14 протоколів засідань проектної групи, де чітко простежується система перегляду і коригування силабусів навчальних дисциплін (Протокол № 10 від 1.03.2021р., Протокол №12 від 12.05.2021р.), переліку вибіркового дисциплін (Протокол № 8 від 25.12.2020р., Протокол № 11 від 14.04.2021р.), оновлення переліку тем самостійної роботи (Протокол №7 від 02.12.2020р.). Наступним етапом затвердження змін є обговорення на Засіданні науково-методичної ради природничого факультету (Протокол №7 від 05.01.2021р.), Засіданні Ради природничого факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди (Протокол № 2 від 23.09.2020 р., Протокол № 12 від 09.06.2021р.) Забезпечення взаємодії внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, моніторинг усіх видів діяльності, прописаних у Стратегії розвитку університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf) займається Відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Головним голосом студентів є студентське самоврядування. Так, спілка студентів та молоді проводить анкетування здобувачів щодо задоволеності викладацьким складом (Витяг з протоколу №8, від 16.03.2020р.<https://cutt.ly/9RvnEW8>), анкетування щодо розуміння функцій ОСС. На зустрічах з ЕГ, здобувачі затвердили відкритість НПП до рекомендацій. Здобувачка Гладких А. залучена до складу проектної групи. Так, ОСС запропонували проводити практику виховної роботи в межах дисципліни «Основи здоров'я». Анастасія також підтвердила безпосереднє залучення здобувачів на засідання перегляду ОП. Проектна група прислухається до висвітленого здобувачами побажання увести до переліку вибіркового дисципліни фізіологічного спрямування (Протокол №8 від 25.12.2020р.) - серед переліку вибіркового дисциплін запропоновано "Вибрані питання фізіології людини". Здобувачі відмітили необхідність введення дисципліни, спрямовану на взаємодію викладачів та учнів, застосування інтерактивну, тимбілдінгів під час роботи з класом (Протокол №6 від 14.10.2020р.) - у перелік вибіркового компонентів було додано "Інноваційні технології навчання природничих наук", "Інноваційна педагогіка". На зустрічах зі здобувачами та випускниками, ЕГ переконалася у щосеместровому проведенні анонімного опитування здобувачів. Центром ліцензування, акредитації та контролю якості освіти розроблено програму моніторингового дослідження магістрів (<https://cutt.ly/qRvnXQ1>). Проведенням моніторингу щодо якості ведення освітнього процесу, задоволення освітнім середовищем, інноваційною діяльністю, молодіжною політикою, міжнародною діяльністю тощо займається Відділ менеджменту та моніторингу діяльності університету. Так, здобувачі другого магістерського рівня природничого факультету прийняли участь в Анкеті «Опитування якості освітнього процесу», «Опитування здобувачів щодо якості викладання в ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Оцінювання якості освітнього процесу після проходження практики». Анкетування та їх результати розміщено на сайті у вільному доступі (<http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>). Переважна більшість анкетувань відбувається за факультетами, але існує моніторинг конкретних освітніх програм (<https://cutt.ly/ARvn1Ze>, <https://cutt.ly/lRvn8ZC>). Критичний аналіз анкетувань здобувачів відбувається на засіданнях проектної групи ОП (Протокол № 4 від 10.06.2020р., Протокол №8 від 25.11.2020р., Протокол № 11 від 14.04.2021р.) Згідно зі словами Плахтєєвої В.І., анкетування мають сталий склад запитань, з метою моніторингу зміни показників в результаті розвитку ОП. Однак, деякі анкетування зазнають змін. Наприклад, на засіданні Спілки студентів та молоді ухвалили рекомендувати долучити додаткові питання в анкету «Викладач очима студентів» (Витяг з протоколу №5 від 15.01.2020р.<https://cutt.ly/7Rvmrwx>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ свідчить, що роботодавці є учасниками процедур забезпечення якості ОП. На сайті висвітлено анкету та результати опитувань природничого факультету «Оцінювання співпраці з роботодавцями».

(<http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>). Так, роботодавці ОП були залучені до анкетування (http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Rezultaty_ankety_%E2%84%964_OP_Bioloɦiia_v_zakladakh_osvity_%C2%ABOtsiniuvannia_spivpratsi_z_robotodavtsiamy%C2%BB.pdf). З метою підвищення практичного спрямування навчальних дисциплін ОП, зовнішні стейкхолдери-практики залучаються до викладання конкретних дисциплін (Сукач О.М. «Вибрані питання фізіології людини» блоку «Актуальні питання природничих наук»), оглядових лекцій (д.в.н. Музика Д.В. «Моніторинг вірусних хвороб птиць»), гостьових лекцій (к.б.н. Богуславський Р.Л. «Генетичні ресурси рослин, значення до сьогодення»; вчитель біології Колодязна С.В. «Методика розв'язування біологічних задач»). Опис проведених лекцій оприлюднено на сайті факультету <http://hnpu.edu.ua/uk/division/hronika-podiy-fakultetu-pryrodnychoyi-specialnoyi-i-zdorovyazberezhuvalnoyi-osvity>. Роботодавці безпосередньо залучаються до проектної групи ОП. Директор КЗ «Ветеринарний ліцей» Топорін І.В. запропонував розширити матеріальну базу щодо забезпечення напрямку здоров'я людини (Протокол №8 від 25.12.2020р.). Узагальнений зміст пропозицій стейкхолдерів висвітлено на сайті ЗВО. (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Osv%D1%96tn%D1%96_programi/Osvitni_programu_magistr/2021_rik/Uzahalneni_propozytsii_steikholderiv_Bioloɦiia_v_zakladakh_osvity.pdf). На зустрічі з ЕГ, роботодавці підтвердили свою задоволеність ОП, необхідність наукової практичної підготовки, свою готовність до прийняття здобувачів на практику та постійне місце працевлаштування. Усі роботодавці є випускниками факультету і розуміють необхідність якісного зважування пропозицій перед їх висуванням. Найзручнішим шляхом зв'язку є безпосередній контакт з деканом та проектною групою ОП, але стейкхолдери також обізнані про існування механізму надання зауважень та пропозицій на сайті ЗВО. Нових пропозицій не висловлено.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ підтверджує, що співпраця з майбутніми випускниками розпочинається на «Днях кар'єри», де проходить ярмарок вакансій, «Днях науки», із запрошеними школярами в рамках МАН; проведення практики в школах, що мають вакантне місце роботи. Адміністрацією ЗВО проводиться моніторинг вакантних посад вчителя біології, де здобувачі можуть ознайомитися із вимогами обіймання посад. Так, Відділ профорієнтації і роботи з випускниками взаємодіє з Департаментом освіти Харківської міської ради, центром зайнятості з метою сприяння працевлаштуванню випускників ЗВО. Політика сприяння працевлаштуванню регламентується Положенням про сприяння працевлаштуванню студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/polozhenya_pro%20spryanya%20prazhevlastyvannya.pdf. Контакт з випускниками здійснюється безпосередньо викладачами, адміністрацією факультетів. Існує опитування роботодавців про працевлаштованість випускників ОП в їх освітніх закладах (http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prirodnichij/Rezultaty_ankety_%E2%84%964_OP_Bioloɦiia_v_zakladakh_osvity_%C2%ABOtsiniuvannia_spivpratsi_z_robotodavtsiamy%C2%BB.pdf). На відкритій зустрічі з ЕГ, випускники факультету, що зараз є вчителями (Котова І.), аспірантами (Божко О., Осинський М.) обізнані в проведенні «Дні кар'єри», що висвітлені на сайті ЗВО, повідомили про взаємодію на рівні завідувача кафедри, адміністрації. Випускники засвідчили, що навчання стало для них підґрунтям майбутньої діяльності, завдяки різноплановому практичному спрямуванню (вчительська, адміністративна, наукова діяльність, неформальна освіта – лідерські якості). Усі присутні були вдячними за відкритість викладачів до змін в ОП. Присутні на зустрічі залучаються до зустрічей випускників, надають допомогу факультету. Зокрема, менеджерка харківського осередку Української академії лідерства, Савинська Н. повідомила про свою співпрацю з викладачами ОП в якості помічника отримання грантових проектів. У ЗВО створено Асоціацію випускників (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/asociaciya-urysknyukiv>), що допомагає налагодити зв'язок з випускниками. Акредитація є первинною. Випускників з ОП ще не було.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ переконалась, що система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки. Процес моніторингу та реагування передбачено такими документами: Статут університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf, Поетапне проведення контролю внутрішнього забезпечення якості ЗВО регламентує Порядок проведення моніторингових досліджень http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pojenn/Poryadok.pdf Методика процесу. Моніторинг та управління процесами http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/MP_05.pdf, Методика проведення внутрішніх аудитів http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/poryadok_provedenna_monitor_doslidjen_compressed.pdf, Методика процесу Аналіз СУЯ з боку керівництва університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/MP_03.pdf. З метою моніторингу створено Відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету, Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти. Моніторинг також здійснюється спількою студентів та молоді, кураторами академічних груп. З метою моніторингу і швидкого реагування на проблеми психологічного стану здобувачів в ЗВО працює Психологічна служба, Гендерний центр, Навчально-методичний інклюзивний центр. Під час зустрічей із НПП, випускниками та здобувачами, ЕГ переконалась в реагуванні на висловлені пропозиції. Так, здобувачі мають право змінити склад самостійної роботи; обрати методи взаємодії на заняттях; ставити додаткові запитання з теми, з метою кращого розуміння сучасного

перебігу наукових знань, їх практичної спрямованості в майбутній професійній діяльності. Обробкою результатів моніторингу займається Відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету, зокрема за аналіз результатів анкетувань відповідальні Плахтєєва В.І., Тачій Н.В., Петренко Н.Е. В результаті проведеного моніторингу було оновлено матеріально-технічну базу факультету з метою збільшення наочної складової у процесі викладання, збільшено години дисципліни «Методика біології у старшій та профільній школі», посилено практичну складову навчальних дисциплін. На сайті вчасно висвітлюються основні новини освітніх програм та освітньої діяльності ЗВО, розміщено посилання на відкриті зустрічі з ЕГ (<http://smc.hnpu.edu.ua/novyny>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП є первинною. Під час створення та перегляду ОП враховувались критичні зауваження попередньої ОП «Біологія і валеологія в закладах освіти» другого рівня вищої освіти, зокрема збільшення кількісної складової кредитів, виділених на вивчення вибіркових дисциплін (попередньо 22, нині 23 кредити), включення в перелік освітніх компонентів «Методики викладання біології у старшій та профільній школі», розширено педагогічну складову ОП, а саме введено дисципліни «Інноваційна педагогіка», «Інноваційні технології навчання природничих наук»; введено обов'язкове написання кваліфікаційної роботи. Розроблено механізм проведення опитувань здобувачів в якості систематичного моніторингу ([http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Programa_monitoringovikh_doslidzhen/Otsiniuvannia_yakosti_osvitnoho_protsesu_zdobuvachamy_druhohto_\(mahisterskoho\)_rivnia_vyshchoi_osvity.pdf](http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Programa_monitoringovikh_doslidzhen/Otsiniuvannia_yakosti_osvitnoho_protsesu_zdobuvachamy_druhohto_(mahisterskoho)_rivnia_vyshchoi_osvity.pdf)), посилено роль студентського самоврядування у процедурах моніторингу ОП (здобувачка Гладких А. є учасником проектної групи ОП); забезпечено можливість академічної мобільності з польськими закладами вищої освіти. Оновлено Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковроди від 22 лютого 2021 р. (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/stazhyvanya.pdf). Розроблено план заходів покращення матеріально-технічної бази університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Strategiya_zufrovizazii.pdf); розширено наявне матеріально-технічне забезпечення (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/materialne-zabezpechennya-fakultetu-pryrodochoyi-specialnoi-i-zdorovyazberezhuvalnoi>), укладено угоди з провідними науково-дослідними установами (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivpracya-fakultetu-pryrodochoyi-specialnoi-i-zdorovyazberezhuvalnoi-osvit>); збільшено наочну складову у процесі викладання (розроблені курси в Moodle з використанням наочних посібників, зокрема Іонова І.А., Ликова І.О.; Леонтьєвим Д.В. створено відеолекції, на основі наукових досліджень, закуплено сучасні мікроскопи та інтерактивні панелі для виведення зображень на екран). Здійснено удосконалення сайту університету в напрямку пошуку документів, структурування інформації, розроблено механізм допомоги орієнтування на сайті ЗВО (відео-гід веб-сайтом (<http://smc.hnpu.edu.ua/>), активні посилання роботи з сайтом (<http://hnpu.edu.ua/uk>)).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час проведення онлайн-експертизи, ЕГ переконалась, що в ЗВО сформована культура забезпечення якості освіти. Центр ліцензування, акредитації і контролю якості сприяє розробці якісних ОП. Так, на сайті висвітлена допоміжна документація (<http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy>). В ЗВО запроваджено дієвий механізм контролю навчальних досягнень. (<http://hnpu.edu.ua/uk/monitoring>). Відповідно до Положення про проведення ректорських контрольних замірів знань здобувачів вищої освіти http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_provedenya_rectorskyh_kontr_zamiriv.pdf, здійснюється щосеместровий моніторинг знань здобувачів. Підвищення культури наукової діяльності здобувачів та НПП відбувається не тільки під час написання кваліфікаційної роботи. НПП систематично спрямовують здобувачів, виконуючи практичні роботи, підписувати всі запозичені фото, цитати авторів при підготовці презентацій та доповідей; на заняттях ознайомлюють з програмами перевірки на плагіат. В рамках неформальної освіти, здобувачів закликають проходити курси академічної доброчесності на освітніх платформах EdEra, Prometheus. В коридорах факультету розміщено стенди щодо особливостей ведення наукової діяльності; проводяться конкурси (конкурс есе «моя академічна доброчесність» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Moya_akadem_dobrochesnist.pdf), бібліотека проводить безкоштовні лекції та вебіари (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>). Популяризація академічної доброчесності також здійснюється представниками спілки студентів та молоді. Зокрема, Гладких А. повідомила про проведення нею особисто інтерактивних бесід на факультеті. Проблеми дотримання принципів академічної доброчесності обговорюються на засіданнях проектної групи ОП (Протокол № 12 від 12.05.2021р.) Відділ менеджменту та моніторингу діяльності університету здійснює постійний моніторинг дієвості процесів забезпечення якості освіти, розроблених університетом у формі бесід, засідань та анкетувань.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Серед сильних сторін ОП варто зазначити: Сформованість в університеті культури якості освіти. Створення Центру ліцензування, акредитації і контролю якості, Відділу менеджменту і моніторингу діяльності університету з метою ведення цілеспрямованої роботи над покращенням освітніх програм ЗВО. Відкритість до думки стейкхолдерів, запровадження рекомендацій в ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Серед слабких сторін ОП ЕГ виявила: Здобувачі не входять до основних комісій університету, такі як Комісія з етики та управління конфліктами, Комісія із запобігання і протидії дискримінації та сексуальним домаганням тощо. Недостатнє залучення роботодавців до процедури затвердження і перегляду ОП. Більшість опитувань здобувачів проводиться на загальному рівні факультету, а не окремо за кожною ОП. ЕГ рекомендує: 1. Розглянути можливість залучення здобувачів в основні комісії ЗВО. 2. Активніше залучати представників роботодавців до процедури затвердження і перегляду ОП. 3. Рекомендуємо включити в анкети моніторингу якості діяльності ЗВО запитання, спрямоване на виявлення ОП, за яким навчаються здобувачі. Створити додаткову систематизацію результатів відповідно до ОП з метою конкретизації їх результатів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У результаті проведення зустрічей із представниками академічної спільноти, стейкхолдерів, а також вивчення відповідної документації, ЕГ підтверджує сформованість культури якості освіти в ЗВО. В ХНПУ імені Г.С. Сковороди створено Центр ліцензування, акредитації і контролю якості, Відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету, завданнями яких є організація процесів забезпечення якості освіти, ведення систематичного моніторингу, впровадження пропозицій та рекомендацій. ЕГ помітила відкритість проєктної групи до зауважень та пропозицій усіх учасників освітнього процесу. Разом із тим, варто зазначити, що здобувачі не входять до складу Комісії з етики та управління конфліктами, Комісії із запобігання і протидії дискримінації та сексуальним домаганням тощо, що є необхідним для забезпечення прозорості діяльності комісій, підвищення ролі прав здобувачів на підтримку ЗВО. Роботодавці є малоактивними у процесах розробки, затвердження та перегляду ОП, варто підвищити їх роль у формуванні ОП. ЕГ зауважує, що переважна більшість анкетувань проводиться на рівні факультету, а не освітніх програм. Доцільніше проводити моніторинг діяльності ЗВО на рівні окремих ОП. Зважаючи на позитивні сторони та виявлені недоліки, що є несуттєвими, рівень відповідності критерію В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ підтверджує, що ЗВО розроблено чіткі, зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, що регламентуються Статутом університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organizaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf), Положення про вивчення навчальних дисциплін з циклу вільного вибору здобувачами ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vuvchenya_navhalnyh_dusziplin_vilnogo_vyb_ory.pdf), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових та науково-педагогічних працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realizazii_prava_na_akadem_mob_p df), Положення про переведення студентів на вакантні місця державного замовлення (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20perevedenya%20stydentiv%20na%20vakantni%20mi stza%20derzavnogo%20zamovlenya.pdf), Положення про студентський гуртожиток (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polozhennya%20opro%20gurttozhitok.pdf), Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organizaciyu_ta_provedennya_atestazii.pdf) Уся нормативна документація оприлюднена на сайті ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk/normatyvna-dokumentaciya-universytetu>. Доступ до неї забезпечується через сайт Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти (<http://smc.hnpu.edu.ua/normatyvna-baza>). Задля полегшення орієнтування на сайті створено відео-гід по веб-сайту (<http://smc.hnpu.edu.ua/>), надано активні посилання роботи з сайтом (<http://hnpu.edu.ua/uk>). ЕГ переконалася в дієвості розроблених механізмів, їх дотриманні усіма учасниками освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Під час проведення акредитаційної експертизи, ЕГ запевнили у вчасності оприлюднення основних елементів ОП. Доступ до всіх ОП забезпечено на офіційному сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/normatyvna-dokumentaciya-licenziya-sertyfikatu-o>. Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти забезпечує доступ до ОП та їх обговорень. Прописаний механізм надання відгуків та пропозицій до кожної ОП. (<http://smc.hnpu.edu.ua/node/43>). Зворотній зв'язок з усіх питань до ЗВО також передбачено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/contact>. Перелік навчальних дисциплін за ОП впорядковано на сайті кафедр (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-diyalnist-kafedry-botaniky>, <http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-diyalnist-kafedry-zoologiyi>, <http://hnpu.edu.ua/uk/navchalni-dyscypliny-shcho-vykladayutsya-na-kafedri-anatomiyi-ta-fiziologiyi-lyudyny-imeni-prof-ya-r>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ перевірила наявність достовірної інформації про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних стейкхолдерів. Повний доступ до компонентів ОП розміщено на сайті факультету в розділі «Освітня діяльність» (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/osvitnya-diyalnist-fakultetu-pryrodoznavchoyi-specialnoyi-i-zdorovyazberezhuvalnoyi-osvity>). На гугл диску факультету розміщено силабуси, робочі програми, навчальні плани, сертифікати і відповідність викладачів, усі проекти освітніх програм, протоколи проектної групи, рецензії стейкхолдерів. (https://drive.google.com/drive/u/2/folders/1_OyMD2gnnD1DDvX3mw-lv9r8GSqrCEkX). Силабуси вибірково розміщено на сайті ЗВО у розділі «Перелік дисциплін вільного вибору» <http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10-studentu/20-bloky-vilnogo-vyboru-maistry>. На сайті ЗВО розміщено програму ОП, рецензії та відгуки стейкхолдерів, таблиця узагальнених пропозицій і механізм зворотного зв'язку за ОП, згідно з яким бажані можуть залишити відгуки та пропозиції на електронну адресу faculty-natural@hnpu.edu.ua Проекти освітніх програм упорядковано розміщені на сайті Центру ліцензування, акредитації та контролю якості (<http://smc.hnpu.edu.ua/node/43>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами ОП, ЕГ вважає: Вчасне оприлюднення новин, проектів ОП. Наявність чітко прописаного механізму зворотного зв'язку. Створення механізму орієнтування сайтом з метою полегшення роботи із ним.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Серед недоліків варто зазначити: Відсутність датування рецензій роботодавців. Відсутність оприлюднення складу наукових гуртків, плану їх роботи на сайті кафедр. Рекомендуємо: 1. Ввести датування рецензій стейкхолдерами ОП, з метою підвищення їх чинності. 2. Оприлюднити план роботи наукових гуртків на сайті кафедр, їх постійний склад здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ зауважує переважну відповідність підкритеріям 1-3 Критерію 9, зокрема вчасне оприлюднення проекту освітніх програм і чіткість прописаного зворотнього зв'язку. Серед позитивних практик варто зазначити створення механізму орієнтування сайтом, що сприяє розумінню його структури. Разом із тим, варто зазначити відсутність датувань рецензій роботодавців, що слугує орієнтиром їх подання. А також малоінформаність про наукові гуртки

кафедр, що забезпечують діяльність ОП. Враховуючи позитивні сторони та незначні недоліки, що не є суттєвими, рівень відповідності критерію В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Грицай Наталія Богданівна

Члени експертної групи

Танська Валентина Володимирівна

Талалаєва Ольга Сергіївна